БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 5 (8 37)
ЯНВАРИИН 7
СРЕДА
1959 он

Сэн 20 мүнгэн

ТАСС-эй фотохронико.

Минскын ажалшадай митинг

МИНСК, январиин 4. (ТАСС). БССР-эй, Белоруссиин Коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойдо, Белоруссиие Ленинэй хоёрдохи орденоор шагналгада зорюулагдаhан Минск хотын ажалшадай митинг Коммунистическэ партиие, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедые тойрон, Советскэ Правительствые тойрон белорус арадай батаар эмхидэн жагсанги байhые эли тодоор харуулаа. Мүнөө үглөөгүүрhээ эхилэн олон түмэн ажалшад hайндэрэйхеэр гоёон шэмэглэгдэhэн үйлсэнүүдээр ябажа, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ талмай тээшэ ошоо.

БССР-эй Верховно Соведэй, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй баярай заседанида республикын бүхы областьнуудhаа ерэжэ хабаадаhан делегацинууд, город шадарай тосхонуудай колхозникууд митинг дээрэ байлсаа. Митингын эхилхэhээ урид 120 мянган хүн талмай дээрэ суглараад байба.

12 час. КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Д. С. Полянский, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, УССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. С. Коротченко, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Латвиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Я. Э. Калнберзин, БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. И. Козлов, БССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Е. Авхимович, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй секретарьнууд, ахадүү республиканuудай делегацинуудай, Белоруссиин областьнуудай түлөөлэгшэд болон бусад правительственна трибуна дээрэ гараба.

Хүндэтэ айлшадые, Белоруссиин Коммунистическэ партиин, правительствын хүтэлбэрилэгшэдые талмай дээрэ байгшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Белоруссиин КП-гэй Минскын обкомой нэгэдэхи секретарь В. Ф. Шауро митингые нээгээ.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин компартиин ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Мазуровта үгэ үгтөө.

Белорус арад эдэ үдэрнүүдтэ үгаа ехээр баясажа байна гэжэ тэрэ хэлээ. Белоруссиин Советскэ Социалистическэ Республикын, Белоруссиин Коммунистическэ партиин байгуулагдаhаар 40 жэлэй ой гүйсэбэ. Дайнай үедэ hандаргагдаhан арадайнгаа ажахые амжалтатайгаар hэргээhэнэй, промышленность, барилга, хүдөө ажахы болон соёл культурые саашадань хүгжөөлгэдэ белорус арадай ехэ амжалта түйлаhанай түлөө Белоруссиин ССР энэ гайхамшагта үдэрэй урдахана СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ёhоор Ленинэй орденоор шагнагдаhан байна.

Бидэнэр hайндэрөө тусгаар баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байнабди. Юуб гэхэдэ, хүндэтэ айлшад —белорус арадай ехэ хани, манай хүндэтэ Никита Сергеевич Хрущев, бүхы ахадүү республикануудай делегацинууд манайда ерээ.

Манай хүндэтэ айлшан — Никита Сергеевич Хрущевые, ахадүү республикануудhаа ерэhэн бүхы хүндэтэ айлшадые таанадай зүгhөө, бүхы белорус арадай зүгhөө амаршалхыемни зүбшөөгыт.

Национальна ехэ hайндэртэй, тэрэшэлэн дээдэ хайраар—Ленинэй орденоор республикын шагнагдаhантай дашарамдуулан эндэ суглаhан советскэ Белоруссиин бүхы хүдэлмэришэд, колхозникууд болон интеллигенциие нүхэр Мазуров Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй, Белоруссиин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон правительствын зүгhөө, тэдэнэй даалгабаряар халуунаар амаршалаа.

Белоруссиин советскэ республикын байгуулагдаhанhаа хойшонхи дүшэн жэл социалистическэ байгуулалтын тон бата бэхи байhые, мүлжэлгэhөө сүлөөрhэн ажалша арадай зохёохы шадабарие, оюун бэлигые, мүн Коммунистическэ партиин ленинскэ национальна политикын тон зүб, сэсэн мэргэн байhые, совет арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай, ахадүүгэй харилсаа холбооной зоригжуулхы түгэлдэр хүсые үнэмшэмэ тодоор гэршэлэн харуулаа гэжэ нүхэр Мазуров хэлээ.

Белоруссиин амжалтанууд, арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ холын хараата түсэбүүд тухай нүхэр Мазуров хэлэhэн байна.

Советскэ Белоруссиин ажалшад манай партиин ленинскэ туг доро бүри нягтаар жагсаха, манай орондо коммунизм байгуулха агуу ехэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа зорюулха гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ленинскэ Центральна Комитедые, Советскэ Правительствые Таанадай зүгhөө, Минск хотын ажалшадай болон бүхы белорус арадай зүгhөө найдуулхыемни зүбшөөгыт гэжэ нүхэр Мазуров хэлээ.

Удаань Минскын автомобильна заводой булад хайлуулагша Д. И. Барашкин, Минскын районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ И. С. Градовкин, БССР-эй Наукын академиин президент В. Ф. Купревич, Белоруссиин В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ университедэй студентка Ю. Я. Жадан гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Суглараргшадта хани халуунаар угтагдан, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев митинг дээрэ үгэ хэлээ.

БССР-эй, Белоруссиин компартиин 40 жэлэй ойтой, республикын Ленинэй хоёрдохи орденоор шагнагдаhантай дашарамдуулан, республикын ажалшадые амаршалаад, промышленностиие, хүдөө ажахые, соёл культурые хүгжөөлгэдөө шэнэ амжалта түйлахыень белорус арадта тэрэ хүсөө.

Уласхоорондын байдалай асуудалнуудта Н. С. Хрущев мүн лэ тогтоhон байна.

Митингдэ хабаадагшадай угаа ехэ анхаралтайгаар шагнаhан үгынгөө түгэсхэлдэ, Н. С. Хрущев агуу ехэ совет арадай, дэлхэй дээрэхи түрүүшын космическа ракетэ бүтээжэ, табилгада сэхэ хабаадаhан советскэ эрдэмтэд, конструкторнууд болон хүдэлмэришэдэй хүндэлэлдэ зорюулан, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин—манай ороной арадуудай түүхэтэ илалтануудые зоригжуулан, эмхидхэгшын хүндэлэлдэ зорюулан юрөөл табяа.

Митинг хаагдаhан дээрэ соносхогдоо. «Советскэ Союзай Коммунистическэ партида алдар соло!», «Манай партиин ленинскэ Центральна Комитет мандаха болтогой» гэhэн юрөөлнүүд табигдаа.

Бүгэдөөрэн партийна гимн—«Интернационал» дуулаа.

Белоруссиин ССР-эй, Белоруссиин компартиин 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан уулзалга

МИНСК, январиин 4. (ТАСС). Белоруссиин Советскэ Социалистическэ Республикын, Белоруссиин Коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан Белоруссиин КП-гэй ЦК, БССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Белоруссиин ССР-эй Министрнүүдэй Совет мүнөөдэр уулзалга хээ.

Олон делегацинуудтай, советскэ Белоруссиин промышленность болон хүдөө ажахын түрүүшүүлтэй, наука, литература болон искусствын ажал-ябуулагшадтай нүхэр Н. С. Хрущев уулзаха зуураа хөөрэлдөө. Экономикые, соёл культурые хүгжөөхэ, совет арадай байдал улам hайжаруулха тухай эсэшэ сусашагүй оролдолго гаргадагайнь түлөө тэдэнэр нүхэр Н. С. Хрущевто, тэрэнээр дамжуулан Коммунистическэ партида, Советскэ Правительствода халуун баясхалан хүргөө.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Минскhээ бусаба

МИНСК, январиин 5. (ТАСС). Городой олон түмэн хүн зон өөhэдынгөө хүндэтэ айлшан—нүхэр Н. С. Хрущевые мүнөөдэр мордохуулаа.

КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь К. Т. Мазуров, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидат, Украиннын Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. С. Коротченко, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, Латвиин КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Я. Э. Калнберзин, БССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. Е. Авхимович, БССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. И. Козлов, БССР-эй, Белоруссиин компартиин 40 жэлэй ойн hайндэртэ хабаадаhан ахадүү республикануудай делегацинууд, министрнүүд, СССР-эй Верховно Соведэй, БССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, КПБ-гэй ЦК-гэй, БССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, БССР-эй Верховно Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, республикын ниислэлэй ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд вокзал дээрэ сугларaа.

Белоруссиин Коммунистическэ партиин, правительствын хүтэлбэрилэгшэдтэй, ахадүү республикануудhаа ерэhэн айлшадтай, министрнүүдтэй, партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй нүхэр Н. С. Хрущев мордохынгоо урда тээ хани халуунаар гараа барилсаа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. ХРУЩЕВТО

Великобританиин премьер-министр Г. Макмилланай эльгээhэн бэшэг

Советскэ космическа ракетын амжалтатайгаар табигдаhантай дашарамдуулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой нэрэ дээрэ Великобританиин премьер-министр Г. Макмилланай эльгээhэн доро дурсагдагша амаршалгын бэшэгые Великобританиhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд сэр Патрик Райли дамжуулаа:

Элитэ ехэ амжалта түйлаhантайтнай дашарамдуулан минии амаршалгые тогтоон абахыетнай гуйнаб. Энэ түйлалта хүнэй эрдэм ухаанай хүгжэлтэдэ шухала туhа нэмэри болохо гэжэ би этигэнэб. Советскэ зиндаатандаа, мүн энэ проектые бэелүүлгэдэ хабаадалсаhан бүхы хүнүүдтэ Англиин эрдэмтэд намтай хамта амаршалга хүргэлсэнэ.

ГАРОЛЬД МАКМИЛЛАН.
1959 оной январиин 4.

Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин IX пленум

Политическэ, научна эрдэм дэлгэрүүлхэ бүхэсоюзна бүлгэмэй правлениин IX пленум январиин 5-да Москвада нээгдээ. КПСС-эй XXI съездын болохоёо байhантай дашарамдуулан бүлгэмэй организацинуудай лекционно пропаганда ямараар хэжэ байhан тухай асуудал пленум зүбшэн хэлсэхэ байна.

Бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ академик М. Б. Митин элидхэл хээ. Мүнөө үедэ бүлгэм 800 мянган гэшүүдтэй болонхой. Үнгэрhэн жэлдэ бүлгэмэй гэшүүд 5 миллион 400 мянган лекци уншаа. Һүүлэй hаранuудта уншагдаhан хэдэн олон мянган лекцинүүд КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые тайлбарилха хэрэгтэ зорюулагдаhан байна гэжэ элидхэлшэ мэдээсээ.

Пленум хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлhээр.

(ТАСС).

РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгуулиин округууд

РСФСР-эй Конституциин 25-дахи статьягай, «РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгалта тухай Дүримэй» 25, 26-дахи статьянуудай үндэhөөр РСФСР-эй Верховно Соведтэ hунгаха hунгуулиин 825 округ байгуулха гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар тогтоогдобо. Тэрэ тоодо:

БУРЯДАЙ АССР

744. **ҺУНГУУЛИИН УЛАН-УДЫН ОКРУГ** (центрынь—Улан-Удэ город).
Улан-Удэ город.

745. **ҺУНГУУЛИИН ПРИБАЙКАЛЬСКА ОКРУГ** (центрынь Улан-Удэ город).
Бабушкин город, Прибайкальска, Иволгын, Баргажанай, Хойто-Байгалай, Курумканай, Кабанскын, Байкало-Кударын, Түнхэнэй, Ахын аймагууд.

746. **ҺУНГУУЛИИН ЗАБАЙКАЛЬСКА ОКРУГ** (центрынь Улан-Удэ город).
Заиграйн, Хэжэнгын, Хориин, Яруунын, Баунтын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн аймагууд.

747. **ҺУНГУУЛИИН КЯХТЫН ОКРУГ** (центрынь—Кяхта город).
Городок город, Кяхтын, Закаменай, Ториин, Зэдын, Сэлэнгын, Бичурын, Кударын аймагууд.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

В. И. Ленин Азербайджан тухай

БАКУ. (ТАСС). Азербайджанай «Азернешр» гэжэ номой хэблэл Азербайджанай КП-гэй ЦК-гэй дэргэдэхи партиин түүхын институдай — КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи марксизм-ленинизмын институдай филиалай научна бүлэг хүдэлмэрилэгшэдэй хэблэлдэ бэлэдхэhэн «В. И. Ленин Азербайджан тухай» гэжэ суглуулбари хэблэн гаргаба.

В. И. Ленинэй 1899 онhоо 1922 он хүрэтэрхи үе соо Азербайджан тушаа хэлэhэн үгэнүүд, бэшэhэн зохёолнууд соохоонь абтаhан зүйлнүүд, мүн олон тоото бэшэгүүд, телеграмманууд болон бусад документнүүд эндэ оруулагдаа.

Шэнэ газарай совхоз мал ажал хүгжөөнэ

УРАЛЬСК. (ТАСС). «Правда» газетын нэрэмжэтэ совхоз шэнэ газар дээрэ дүрбэн жэлэй урда тээ байгуулагдаhан юм. Совхоз 32 мянган гектар газарта тарилга хэнэ. Энэ жэлдэ Эхэ орондоо 2 миллион 300 мянган пүүд ороохо таряа тушаагаа.

Эндэ мал ажал hайнаар хүгжөөгдэнэ. Үнгэрэгшэ жэлдэ совхозой малшад гүрэндэ 2800 центнер мяха, 660 центнер ноохо тушаагаа. Энэ ажахые эмхидхэлгэдэ гүрэн 11 миллион түхэриг гаргашалhан юм. Тиихэдэ эдэ жэлнүүдэй туршада совхозой олзонь 22 миллион түхэриг болоо.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэреэр зоригжоhон совхозой коллектив ороохо таряа абалгые саашадаа ехэдхэхэтээ хамта мал ажал ехээр хүгжөөхэ гэжэ хараалба. Долоон жэлэй эсэс хүрэтэр совхоз 50 мянга гаран хонитой, 6700 толгой эбэртэ бодо малтай, 1700 гахайтай, 30 мянга шахуу шубуутай болохо байна. Мал ажалай продукци абалга хоёр хахад дахин ехэ болохо юм.

Орон доторхи эгээ томо предприятиин барилга дээрэ

АСТРАХАНЬ. (ТАСС). Волга мүрэнэй нүгөөдэ талада, орон доторхи эгээ томо Астраханьска целлюлозно-картонно комбинат баригдажа байна. Картон, целлюлозо, этиловэ спирт болон бусад продукци гаргахын тулада Волгын адаг багаар 250 мянга гаран гектарта ургажа байдаг тростник ашаглагдаха юм.

Партиин XXI съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлээд, эндэхи барилгашад шэнэ жэлэй урда тээхэнэ бетонно заводой, ехэ вольтно электро линиин, түмэр замай hалаагай барилгые дүүргэбэ.

Кара-Калпагай залуу уран зохёолшод

НУКУС. (ТАСС). «Халкабад» гэжэ совхозой тракторист Сейсен Халмуратовай «Сурнагай аялганууд» гэжэ түрүүшын рассказ «Аму-Дарья» журналда хэблэгдэбэ. Мүн Сапарбай Салиев уран зохёол бэшэнэ. Тэрэ хадаа Кара-Калпагай залуушуулай түрүүшын бүлэгтэй хамта «Голодная степь» гэжэ газарые элдүүрилэн ашаглалгада ерэлсээд, монтажникуудай бригадые хүтэлбэрилжэ байна. Сапарбай Салиев слесареэр, токарёор, түмэршэ дарханаар хүдэлжэ, модон гэр барилсажа байхадаа шэнэ газар хахалагшад тухай түрүүшынгээ рассказууд, очеркнуудые сүлөөтэй сагтаа бэшээ.

Кара-Калпагай хэдэн арбаад залуу хүдэлмэришэд, колхозникууд зохёолнуудые бэшэнэ. Тэдээн соохоо «Аралай хабшал соо» гэжэ романай автор Утеген Айжанов, поэдүүд Зулкарпай Сакиев, Аденбай Таджимуратов гэгшэд СССР-эй уран зохёолшодой Союзай гэшүүд болoжо абтаа.

Табан зуун айл шэнэ гэрнүүдтэ оробо

КАЛУГА, (ТАСС). Калужска тосхонуудай ажалшад шэнэ жэлэй hайндэрые баяртайгаар угтаба. Колхозникууд болон хүдөөгэй интеллигенциин табан мянга шахуу бүлэнэр үнгэрэгшэ жэлдэ уужам hаруул гэрнүүдтэ ороhон байна. Медынска, Высокиническа болон бусад хэдэн районуудай 80 гаран колхозууд өөhэдын клубуудтай, улаан булангуудтай болоо. Олон тосхонуудта шэнэ жэлэй үдэшэ электрын гэрэл яларба.

Ерэхэ долоон жэлдэ областиин колхозуудай барилгашад байрын 40 мянга гаран гэр тосхонуудтаа барихаар хараална.

„Советскэ Белорусси фотозурагуудаар харуулагдана“

МИНСК. (ТАСС). Белоруссиин гүрэнэй хэблэл республикынгаа 40 жэлэй ойдо зорюулан «Советскэ Белорусси фото-зурагуудаар харуулагдана» гэhэн альбом хэблэжэ гаргаба. БССР-эй ажабайдалай элдэб талые харуулhан 2 мянга гаран фотозурагууд тэрээн соо оруулагданхай.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян США-да ерэбэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Советскэ элшэн сайдай айлшан боложо, амаралтынгаа зарим хубиие үнгэргэхын тулада США орохоёо январиин 3-да самолёдоор ниидэн гараа.

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян Вашингтон орохо замдаа, мүнөөдэр Нью-Йоркдо хүрөө. СССР-hээ США-да байдаг элшэн сайд М. А. Меньшиков, СССР-hээ ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ А. А. Соболев, хариин бусад гүрэнүүдэй дипломатическа зургаануудые толгойлогшонор, гүрэнэй департаментын түлөөлэгшэд, газетэ, журнал, радио болон телевидениин олон тоото корреспондентнүүд нүхэр А. И. Микоянииe Нью-Йоркын аэродром дээрэ угтаа.

Хэблэлэй, радиогой түлөөлэгшэдтэ зорюулан, А. И. Микоян аэродром дээрэ тобшо мэдүүлгэ хэhэн байна.

ВАШИНГТОН, январиин 5. (ТАСС). ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэрэниие Нью-Йоркдо угтаhан, СССР-hээ США-да байдаг элшэн сайд М. А. Меньшиков үсэгэлдэр Нью-Йоркhоо Вашингтондо ерээ.

США-гэй ниислэл орохо замдаа А. И. Микоян «Говард-Джонсон» фирмын замай кафетеринүүдэй нэгэндэ орожо сайлаа. А. И. Микоян кафетериин хүдэлмэри эмхидхэлгэтэй танилсаа,тэрэнэй байгууламжа болон түхеэрэлгэнүүдые хараа, тэндэ ажалладаг хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдөө.

Автомобилистнуудта зорюулагдаhан, «Мотель» гэжэ нэрэтэй замай бишыхан гостиницануудые А. И. Микоян hонирхоод, Нью-Йоркhоо Вашингтон ороhон шоссе харгы дээрэ байhан иимэ гостиницануудай нэгэндэ ойр зуура тогтоhон байна. Тиигээд А. И. Микоян гостиницые хараа, эзэнтэйнь, алба хаагшадтайнь хөөрэлдөө. Тэдэнэр айлшанайнгаа асуудалнуудта ехэ дуратайгаар, анхаралтайгаар харюусаhан байна.

Вашингтондохи советскэ посольствын үүдэндэ Америкын, бусад хариин оронуудай хэблэлэй, радиогой органуудай олон корреспондентнүүд суглараад, А. И. Микоянай ерэхые хүлеэжэ байгаа. Корреспондентнүүд А. И. Микоянhаа олон асуудалнуудые асуугаа.

Корреспондентнүүдтэ хандан, А. И. Микоян иигэжэ хэлээ: Вашингтондо ерэhэндээ ехэ баяртайб. Би эндэ хэдэн хоног соо байжа, танай ниислэл хотые хараха байнаб. Ниислэлэй хүн зондо, Америкын бүхы арадта зол жаргалые совет арадай үнэн зүрхэнhөө хүсэжэ байhыень дамжуулха хүсэлэнтэй байнаб.

СЪЕЗДЪЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР

Мухаршэбэрэй аймагай „Искра" колхозой ажахын хүгжэлтэ

Мухаршэбэрэй аймагай „Искра" колхоз КПСС-эй XX съездһээ хойшо үнгэрһэн гурбан жэлэй туршада ажахын ехэ амжалта туйлаа. Мүнөө энэ колхозой гэшүүд партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй, мүн партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй тогтоолнуудтай танилсажа, ажал хүдэлмэрээ эрид һайжаруулжа байна.

Эмхидхэлэй хүдэлмэриин аша үрэ

Партиин XX съездһээ хойшо үнгэрһэн гурбан жэл дотор манай колхозой ажахын нилээд ехээр хүгжэһые бидэ харанабди. Энэмнай колхознигуудай үүсхэл, оролдосо ехэтэйгээр ажаллажа байһанай, тэдэнэй дунда эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэрие нүлөө ехэтэйгээр ябуулһанай аша үрэ мүн.

Арад зоной̆нгоо ажана байдалые һайжаруулхын түлөө парти, правительствомнай анхаралаа ехээр табидаг гээшэ. Парторганизацимнай энээниие хүтэлбэри болгон хүдэлмэреэ ябуулжа, тон түрүүн артелиингээ баялигые арьбадхахын түлөө тэмсэжэ ороһон байгаа. Ажалай эмхидхэл һайжаруулхын, бүтээсыень дээшэлүүлхын зорилгоор колхоздомнай тракторно-тараан ажалай 5 бригада байгуулагданхай. Бригада, малай фермэ, отарануудые даагшадаар дүршэл ехэтэй хүнүүд ажаллажа байна.

Ажалшадай дунда парторганизацимнай ойлгууламжын хүдэлмэри нүлөө ехэтэйгээр ябуулдаг болоо. Бригада, фермэнүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэжэ байдаг. Урда жэлнүүдтэ орходоо мүрысөөнэй эршэ хүсэн улам шангадажа байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүрысөөнэй дүн малшадай дунда 10 хоног бүхэндэ согсологдожо байдаг юм. Ажалдаа шалгарһан түрүүшүүлдэ дамжуулгын вымпел барюулагдана. Тиихэдэ һара бүриин дүнгүүдые согсолжо, түрүү бригадада колхозой правлени, парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг.

Малшадай ажалдаа урма зоригтойгоор хандахынь тула тэдэнэртэ мүнгэн нэмэлтэ түлбэри үгтэнэ. Жэшээлхэдэ, һаалишад һара бүриингөө даалгабарие үлүүлэн дүүргэжэ байбал, түсэбһөө гадуур һааһан һүнэйнгөө зарим хубиие һара бүри мүнгөөр абадаг юм. Тэрэшэлэн хонишод, мал адуулагшад һара бүри ажалай нэмэлтэ түлбэри абана.

Партийна организацидамнай 43 коммунистнууд бии. Тэдэнэй нилээд олониинь мал ажал дээрэ хүдэлдэг. Коммунистнууд Д. Лаптев, А. Кулаков гэгшэдэй даадаг отарынхид ажалай һайн амжалта туйлана. Коммунист Т. Козловой даадаг 1-дэхи тракторно-тараан ажалай бригадынхид орооһо таряанай ургасые нилээд дээшэлүүлээ.

Ажахын шухала хүдэлмэриин үедэ бригада бүхэндэ партийна бүлэгүүд эмхидхэгдэдэг. Тиигэжэ ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри нүлөө ехэтэйгээр ябуулагдадаг болонхой. Мүнөө трактор, машина заһабарилга түлэг дундаа ябажа байна. Эндэ партийна бүлэг эмхидхэгдэнхэй. Группарторг П. Мальцев механизаторнуудай үмэнэ тодорхой зорилгонуудые табижа, ажалаа шадамараар хүтэлжэ ябадаг. Механизаторнууд партиин XXI съездын нээгдэтэр 6 трактор, 47 сеялкэ заһабарилхаар шиидээ.

Мүнөө колхозоймнай гэшүүд Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй, партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй тогтоолнуудтай танилсажа, КПСС-эй XXI съездые ажалай ехэ амжалтатайгаар угтахын түлөө эршэ хүсэтэйгөөр ажаллажа байнхай.

И. Савинов, колхозой партийна эхин организациин секретарь.

Колхозой хонидой тоо толгой жэлһээ жэлдэ олошоржо, үүлтэрынь һайжаржа байна. **Зураг дээрэ:** колхозой нэгэ отара.

ОРООҺО ТАРЯАНАЙ УРГАСА ДЭЭШЭЛНЭ

Урда жэлнүүдтэ орооһо таряанай бага ургаса абтадаг байгаа. Жэшээнь, 1955 ондо 4 мянга гаран гектар газарта тарилга хэгдээ һэн. Тэндэһээмнай гектарай оройдоол 5,9 центнер ургаса абтаһан юм. Шалтагаанинь юун байгааб гэхэдэ, газараймнай схэнхинь хабар хахалагдажа, тарилга хэгдэдэг байгаа бшуу. Тиихэдэ газар муугаар элдүүрилэгдэдэг, агротехникын түрүү арга заабаринууд багаар хэрэглэгдэдэг бэлэй.

Алдуу дутуунуудаа хараадаа абаад, ургасаяа дээшэлүүлжэ байнабди. 1957 ондо 2800 гектар пар, тэрэ тоодо колхозой эрдэмтэ Т. С. Мальцевай түрүү аргаар 400 гектар хахалагдажа, тарилга хэгдээ. Ехэнхи газартамнай хэрээһэлүүлэн тарилга хэгдэһэн юм. Тэрэнэй ашаар хабарай тарилгые богони болзорто үнгэргэжэ, 4200 гаран гектар дээрэһээ га бүриин 10,9 центнер ургаса хуряажа абаа һэмди.

Нёдондо хамта 4256 гектарта таряа хаяабди. Ургасаяа дээшэлүүлхын зорилгоор 2700 гектар эртын пар хахалһан байгаабди. Тэрэнэймнай 2200 гаран гектарта шэниисэ, 250 гектарта хара тараан, кукуруза таригдаһан юм. Колхозоймнай механизаторнууд техникэ, зэмсэгүүдээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа, эртын тарилгые 10 хоногой туршада үнгэргөө.

Гэхэтэй хамта түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэдэг боложо байна. Үнгэрһэн хабар орооһо таряанаймнай 90 процентнь хэрээһэлүүлэн, нарин рядтайгаар таригдаа. Газарай шииг нойто хатаажархихагүйн тулада хабар эртэ параа борнойлоод, тарилга хэдэг болонхойбди. Тиигээд хүрьһэн катогоор дарагдадаг. Гадна самолёдоор хоро сасажа, 600 гектар газар буртаг үбһэнһөө сэбэрлээбди. Энэ арга һайн үрэ дүн харуулаа.

Үнгэрһэн намар орооһо таряанаймнай 60 процентнь амяарлан хуряагдаа. Таряа хуряалгын үедэ 8 лафетнэ жатка, 17 комбайн хүдэлөө. Амяарлан хуряалгада 10 комбайн тааруулан табиһан байгаабди. Энэ түрүү аргын үлүү һайн байһаниинь үшөө дахин гэршэлэгдэбэ. Амяарлан хуряалгын ашаар тараан гээлтэ хоролто багатайгаар, богони болзорто хуряагдаа. Тиигэжэ бүхы таряалан дээрэһээ гектарай 12 центнер ургаса абаабди. Зарим газарһаа бүри ехэ ургаса хуряагдаа. Жэшээлхэдэ, 554 гектар овёсой га бүриһөө 20,1 центнер, 340 га хара таряанай гектар бүриһөө 13,6 центнер ургаса абтаһан байха юм.

Таряа тушааха түсэбөө сүм дүүргээ һэмди. Колхознай хамта 15 мянган центнер таряа гүрэндөө худалдаа. Тэрэнэй хахадһаа үлүүнь һайн сортын тараан тушаагдаа. Мүнөө колхоздомнай 10 мянган центнер эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ ерэхэ жэлэй тарилгада бэлдэгдээд, сэбэрлэгдэжэ байна. «Лютесценс-62» сортын шэниисын, «Онохойская» сортын хара таряанай үрэһөөр хүсэд хангагданхайбди. Бүхы үрэһэ хүрэнгымнай 7000 центнерынь сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдөө.

Ерэхэ жэлдэ, мүн саашадаашье тогтууритай һайн ургаса абадаг болохо зорилготойбди. 2700 гектар эртын пар хахалагдаа. Поли дээрэ саһан тогтоогдожо байна. Гэбэшье ой модо сэбэрлэбэл, таряанайнгаа газар нилээд үргэдхэхэ аргатай байнабди. Колхознигууднай бүхы арга боломжоёо хэрэглэжэ, агротехникын заабари наринаар сахижа, 1965 он болотор орооһо таряанай ургасые 2 дахин нэмээхэ гэжэ шиидэбэ. Энэ табиһан зорилгоёо лаб бэелүүлжэ шадахабди.

К. Крылова, колхозой агроном.

ТЕХНИКЭ МАНАЙ БОЛОО

«Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай» партиин ЦК-гэй, СССР-эй Верховно Советэй хараалһан хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ, манай колхоз 22 трактор, 17 комбайн, 25 плуг, 40 сеялкэ болон бусад зэр зэмсэг, хамта миллионһоо үлүү түхэригэй техникэ худалдажа абаһан байгаа.

Эдэ техникэ, зэмсэгээрээ хабарай тарилга, таряа хуряалга амжалтатайгаар үнгэргэбэ гээшэбди. Колхоз өөһэдын техникэтэй болоод байхадаа ажал хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулна. Механизаторнууд хүдэлмэридөө оролдосотойгоор хандадаг болоо. Мүнөө колхоздомнай 60 гаран механизатор ажаллажа байна. Тэдэнэй дунда үнинэй хүдэлжэ байһан дүршэлтэй хүнүүд олон. Жэшээлхэдэ, комбайнер А. Коршунов, бригадирай орлогшо Ф. Козлов 1936 онһоо хойшо механизатораар ажаллажа байнхай. Колхозоймнай инженер Н. Рожицын техникум дүүргэжэ ерэһэн хүн.

Таряа хуряалгын үедэ олон комбайнернууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа. Жэшээнь, комбайнер Ф. Соколов «С-6» комбайнаар сезон соо 378 гектар хуряажа, хамта 4383 центнер таряа сохёо. Комбайнер К. Козлов тэрээнтэй ана мана ажаллажа гараа. Иимэ комбайнернуудай тоодо М. Козлов, А. Коршунов болон бусад оролсоно.

Колхоздомнай механизаторнуудай хүсөөр шэнэ мастерской бариигдаа. Токарна станок худалдан абажа, мастерской соогоо табяабди. Трактор, комбайнын мотор заһабарилдаг, сеялкэ, плуг, культиватор заһабарилдаг цехүүд түхеэрэгдэжэ, хэрэгсэлнүүдээр хангагданхай. Мүнөө заһабарилгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябана. Хамта 10 трактор заһабарилагдаа. Гадна сеялкын заһабарилга дүүрээд, плуг, культиватор заһабарилагдажа байнхай.

Партиин XXI съездын нээгдэтэр комбайнуудһаа бэшэ техникээ бултыень заһабарилжа дүүргэхын хойноһоо механизаторнууднай оролдожо байна.

Л. Мальцев, колхозой механик.

Артелиимнай олзо нэмэнэ

1955 ондо колхознай 1 миллион 160 мянган түхэригэй олзо абаһан юм. Тэрээнһээ хойшо мал ажал, тараан ажахымнай ехээр хүгжөө. Мал ажалһаа абтадаг олзо 949 мянган түхэригһөө 2 миллион хахад түхэриг хүрэтэрөө дээшэлээ гэхэ гү, али 2,5 дахин ехэ болоо. Тиихэдэ тараан ажалһаа 1955 ондо оройдоо 178 мянган түхэригэй олзо ороо һэн. Мүнөө тэрэмнай 2 миллион түхэриг хүрэтэрөө нэмэһэн байха юм.

Колхознигуудай ажалта үдэртэ мүнгэ зөөри ехээр хубаагдадаг боложо байнхай. Нёдондоной ажалта үдэртэ хамта 2 миллион түхэриг мүнгэ, 7500 центнер орооһо хубаажа байнабди. Гадна ажалай нэмэлтэ түлбэридэ 2000 центнер орооһон хубаагдаха юм. Ажалта үдэр бүхэндэ 6 түхэриг мүнгэн, 2,5 килограмм орооһон хубаагдахаар хараалагдана.

Артелиин гэшүүдтэ хубаагдадаг бүхы мүнгэ зөөриин хүртэсэ ехээр ургаа. Жэшээлхэдэ, колхозоймнай эрхим хонишон М. Лаптевай гэр бүлэ 2830 ажалта үдэр оложо, 16980 түхэриг мүнгэ, 70 центнер орооһо абаха болоо. Тиигээд орооһыень мүнгэн дээрэ гаргахада, Лаптевтан жэл соо 31 мянган түхэриг олоһон болоно.

А. Горюнов, колхозой бухгалтер.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша хонишон Г. Стулев хонидойнгоо нооһо шалгажа байна.

Т. Гармаевай фото.

Хонидоймнай үүлтэр һайжарна

Мал ажалаймнай эгээл олзо ехэтэй һалбаринь хони үсхэбэрилгэ юм. Тиимэһээ манай колхозой правлени, эхин парторганизаци хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа ехээр табижа байдаг.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хонин ажал дээрэмнай горьтой хүдэлмэри хэгдэдэг болонхой. Улан-Удын госплемхозһоо элитнэ хусануудай үрэ асаржа, хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлдэгбди. Хурьгадые кошарно-базова аргаар түлжүүлнэбди. Тиихэдэ хонидой нооһо хайшалхаһаа урид жэлдээ нэгэ дахин бонитировко хэгдэнэ. Хониднай зүһэ зүһөөрөө, нооһонойнгоо шанараар илгагдажа байдаг.

Эдэ бүгэдын ашаар нарин, нарибтар нооһотой хониднай олошороо. Энээниие иимэ баримтанууд гэршэлэн харуулна. Жэшээлхэдэ, 1955 ондо 4353 хонитой байгаабди. Тиихэдэ нарин нооһотой 900 хонин, нарибтар нооһотой 1700 хонин бии һэн. Мүнөө колхозоймнай хонин һүрэг 8387 толгой болоо. Тэдэнэй дунда нарин нооһотой 2000, нарибтар нооһотой 6 мянга шахуу хонин бии. Шэрүүбтэр нооһотой хонидой нэгэл отаратайбди.

1955 ондо хонин бүриһөө 2,4 килограмм нооһон хайшалагдажа, хамта 102 центнер нооһон, тэрэ тоодо 52 килограмм нарин, нарибтар нооһон абтаһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ, хонин бүриһөө 3,7 килограмм нооһон хайшалагдажа, хамта 248 центнер нооһон абтаһан байна. Тушаагдаһан нооһоноймнай ехэнхинь нарин, нарибтар нооһон юм. Нооһо абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди.

Колхозоймнай отарануудаар дүршэл ехэтэй хонишод олон. Жэшээлхэдэ, Г. Стулев, Н. Матвеев, Д. Рычков, В. Митрофанов болон бусад хонин ажал дээрэ 10 гаран жэл соо таһалгаряагүй хүдэлнэ. Эдэнэр ажалдаа үльгэр жэшээ харуулна. Ахалагша хонишон Г. Стулевой отарынхид мүнөө жэлдэ хонин бүриһөө 4,577 килограмм нооһо хайшалаа, отарынгаа 485 эхэ хонинһоо 517 хурьга абажа түлжүүлээ. Ахалагша хонишон И. Лаптевай отарынхид 875 эрье хониной толгой бүриһөө 4,595 килограмм нооһо хайшалжа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Оролдосотой һайнаар ажаллажа, даалгабарита уялгануудаа үлүүлэн дүүргэжэ байдаг хонишодто ажалай нэмэлтэ түлбэри түлэгдэдэг. Нооһо ехээр абаһан, хурьгадые олоор абажа түлжүүлһэн хонишодто нёдондо хамта 39518 түхэриг мүнгэн нэмэлтэ түлбэри үгтөө.

Мүнөө колхоздомнай малай үбэлжэлгэ, түл абалга эмхитэйгээр үнгэржэ байна. Хониднай үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээл элбэгтэй болонхой. Хонидоо тобир тарганаар, нэгэшье түл гарзалуулангүй ондо оруулхын түлөө бүхы хонишод тэмсэжэ байнхай. Мүнөө колхозоймнай олон отарануудта хурьгад абтажа эхилээ. Жэлэй һүүл багта 500 гаран хурьган абтажа, 100 эхэ хонин бүриһөө 105 хурьга абаад байнабди.

Парти, правительствынгаа анхаралда харюу болгон, колхозоймнай хонишод арга боломжоёо дүүрэн хэрэглэжэ, 1960 он болотор хонидойнгоо тоо толгойе 12 мянга хүргэхөөр, хонин бүриһөө 4 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалхаар шиидэнхэй.

А. Путинцев, хониной фермые даагша.

КОЛХОЗОЙМНАЙ АЖАХЫ ГУРБАН ЖЭЛ СОО

Гурбан жэлэй саада тээ колхознай ямар байгаа һэм? 1955 ониие абаад үзэбэл, колхознай тэрэ жэл миллионһоо үлүүтэйхэн түхэригэй олзо абаһан юм. Колхознигуудай ажалта үдэртэ биратай олзо хубаагдаагүй байгаа. Малаймнай тоо толгой үсөөн, тэдээнһээ ашаг шэмэ багаар абтадаг һэн.

Партиин XX съездһээ хойшо колхозоймнай ажахы богонихон болзорто түргөөр хүгжөө. Малаймнай тоо толгой 1955 онойхиһоо нилээд олошорбо. Тэрэ үеынхидэ орходоо хониднай хоёр дахин олошороо. Мал ажалһаа ашаг шэмэ һураггүй ехээр абтадаг болоо. Жэшээлхэдэ, һүүлэй гурбан жэлдэ һү һаалга хоёр дахин шахуу ехэ болоо гэхэ гү, али үнеэн бүриһөө 500 гаран литр һүн ехээр һаагдаһан байха юм. Мүн нооһо абалга энэ үедэ 2,5 дахин ехэ болобо. Нёдондо 248 центнер нооһон хайшалагдаа. Нооһо тушаалгаһаа абтадаг олзо 228 мянган түхэригһөө 1 миллион 37 мянган түхэриг хүрэтэрөө дээшэлээ.

Мяхан ехээр абтадаг болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ колхознай 1900 центнер мяха абаа. Тиихэдэ гахайн мяхан дүрбэһөө үлүү дахин ехээр абтаһан байна.

Тэрэшэлэн орооһо таряанай ургаса горьтойхоноор дээшэлһэн байха юм. Гурбан жэлэй туршада орооһо тараан хоёрһоо үлүү дахин ехээр абтадаг болоо. 1958 оной ургаһаа 90 мянган пүүд таряа гүрэндөө худалдажа, түсэбөө хоёр дахин дүүргээбди. Колхозоймнай зарим тракторно-тараан ажалай бригаданууд, жэшээлхэдэ, 2-дохи, 5-дахи бригадынхид гектарһаа 13,4—13,6 центнер орооһо таряа хуряагаа.

Колхозоймнай ажахыда түрүү арга үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Фермэ, бригадануудта ажахын тоосооной зарим зүйлнүүд нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Тэрэнэй ашаар ажал багаар гаргашалагдаад, продукци ехээр абтадаг болоно. Һү, мяха, нооһо, орооһо таряа абалгада мүнгэ зөөри 1955 онойхиһоо нилээд багаар гаргашалагдадаг болоо.

Колхознай гүрэнһөө техникэ худалдажа абаад, бүтээсэ ехэтэйгээр ашагладаг, хабарай тарилгын, таряа хуряалгын хүдэлмэри богони болзорто үнгэргэдэг болонхой. Мүнөө трактор, машинын заһабарилга эмхитэйгээр ябажа байна.

Сабшалан уһалха, үтэгжүүлхэ арга боломжоёо һайнаар хэрэглэжэ, үбһэ ногооной ургасые дээшэлүүлжэ байнабди. Тэрэнэй ашаар нёдондо 1,5 дахин ехэ үбһэн бэлдэгдээ. Колхозоймнай эрхим луговодууд А. Козлов, М. Рычков гектарай 20—25 центнер үбһэ ногоо хуряагаа. Энэ үбэлжэлгэдэ хамтымнай мал үбһэ тэжээлээр урдынхиһаа хоёр дахин шахуу ехээр хангагданхай.

Эрдэм бэлигтэй хүнүүд колхоздомнай олошоржо байна. Тусхай һургуули дүүргэһэн агрономой, зоотехнигэй мэргэжэлтэй 7 хүн ажаллана. Хоёр хүн ветеринарай һургуули дүүргэнхэй, МТС-үүдэй хубилгагдаһанай һүүлээр 67 механизатор колхоздомнай ороо. Колхознигууднай хамтын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг боложо байна. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, 1955 ондо хүдэлмэриин наһанай колхозник бүхэн жэл соо 400 ажалта үдэр олоһон һаа, мүнөө дунда зэргээр 600 ажалта үдэр олоно. Тиихэдэ ажалта үдэрэй минимум (хүдэлмэриин наһанай колхозник жэл соо 200-һаа доошо бэшэ ажалта үдэр олохо уялгатай) олодоггүй хүнүүд үгы тооной.

Хамтын баялигай ехэ болоходо колхознигуудай байдалшье һайжаржа байна. Колхознигууд ажалта үдэртөө мүнгэ, таряа ехээр абадаг болоо. Тосхомнай болбосон түхэлтэй болонхой. Олон колхозник шэнэ гэрнүүдые барижа ороо. Түб тосхондомнай библиотекэ, Культурын байшан, больница, дунда һургуули бии. Гадна Мунхан гэжэ газарта культбаза, бани баригдаа. Ойрын жэлнүүдтэ соёл культурын гуламтанууд олоор бодхоогдохо юм. Колхозоймнай түб тосхондо 300 хүнэй һууритай шэнэ клуб, стадион, парк, гостиница баригдаха. Мүн Коршуновка гэжэ газарта культбаза барихабди.

Артелиимнай гэшүүд нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые, партиин ЦК-гэй декабриин Пленумэй тогтоолнуудые бүримүһэн һайшааха зуураа, ажахыгаа улам ехээр хүгжөөхэ гэжэ шиидэбэ. Хамтынгаа суглаан дээрэ долоон жэлэй түсэб баталжа абаабди. Энэ хугасаа соо орооһо таряа абалга хоёр дахин ехэ болохо юм. Хэрбээ 1958 ондо 51 мянган центнер таряа абаһан һаа, 1965 ондо 100 мянган центнер хүрэтэр абахабди.

Гадна һүн, мяхан, нооһон горьтойгоор абтадаг болохо байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ 660 центнер һүн һаагдаа. 1965 ондо үнеэн бүриһөө 2100 — 2500 литр һүн һаагдадаг болохо байна. Мяха абалга хоёрһоо үлүү дахин дээшэлхэ гэхэ гү, али хамта мянган центнер мяхан абтадаг болохо. Нооһо хайшалалга энэ үе соо 248 центнерһээ 420—430 центнер хүрэтэрөө ехэ болохо юм.

Мүнөө колхозоймнай правлени, партийна эхин организаци 1959 онһоо ажалай түлөөһые шэнэ гуримаар эмхидхэхэ гэжэ байна. Энэ ямар удхатайб гэхэдэ, колхознигууд хэһэн ажалайнгаа түлөөһые мүнгөөр абадаг болохо юм. Мүнөө колхознай 4 миллион түхэригэй олзо оруулаа. Тиимэһээ иимэ гурим яһала тогтоожо шадахабди. Мүнгэн салинтай болоходоо колхознигуудшье урма зоригтойгоор ажаллаха, ажахымнайшье түргөөр хүгжэхэ бшуу. Эдэ бүгэдые хараадаа абажа, артелиингээ олзые 1965 он болотор 15 миллион түхэриг хүрэтэр дээшэлүүлхэ зорилго табяабди.

Манай колхознигууд шэнэ жэлые, түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлые угтаха зуураа, партиингаа XXI съездын хүндэлэлдэ ажалай ехэ амжалта туйлажа, колхозоо баян дээрэнь баян болгохын түлөө тэмсэжэ байна.

С. Иванов,
Мухаршэбэрэй «Искра» колхозой түрүүлэгшын орлогшо.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГЫЕ ЭРХИМ БЭЛЭДХЭЛТЭЙГЭЭР УГТАХА

☆ ☆ ☆

Хэлсэхэнь ехэ, хэһэниинь бага

Һая Хори тосхондо ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй сесси боложо үнгэрбэ. Энэ сесси дээрэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальник нүхэр Ж. И. Громов аймагай колхозууд болон совхоздо хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ямараар ябуулагдажа байһан тухай, мүн тарянанай, сабшалангай газарые һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд тухай элидхэл хэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гэй декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүд тухай хэлэхэ зуураа, хүдөө ажахыһаа абтаха продуктнуудые саашань үшөө дээшэлүүлхэ гэһэн гол шухала зорилгонуудта нүхэр Громов тогтожо элидхээ.

Саашань, ерэхэ хабарай тарилгада колхозууд болон совхозой хэр зэргэ бэлэдхэжэ байһан тухай мэдээсэбэ. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ үшөөл дутуу дунданууд ехэ гэжэ тэмдэглээ. Мүнөө болотор олон колхозууд, совхоз үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд хаажа дүүргээдүй. Үрэһэ андалдан һэлгэхэ хүдэлмэри эхилэгдээгүй байһаар. Тиихэдэнь хаагдаад байһан хүрэнгын ороoһон сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй.

Энээнтэй хамта тарияалангай газарые һайжаруулха талаар мүртэй юумэ хэгдэдэггүй заңдаа. Тарянай болон сабшалангай газар дээрэ наг шэбхэ элбэгээр шэрэгдэнэгүй, үнэһэ, шубуунай аргал суглуулха гэхэ мэтэ агротехническэ хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэнэгүй. Уһалууриин газарые үргэдхэхэ талаар бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ёһотой анхарал табигданагүй. Колхоз болон совхозой фермэнүүд дээгүүр кукуруза тариха саг үргэлжын звенонууд һаял бии болгогдожо байна.

Тиихэдэнь трактор болон тарилгада хэрэглэгдэхэ машина, зэмсэгүүдэй (сеялкэ, плуг, борной, балуур гэхэ мэтэ) заһабари тэсэшэгүй удаанаар, ножог нобшоор ябуулагдажа байнхай. 1958 оной дүрбэдэхи кварталай заһабарилгын түсэб таһалдуулагдаа. Техникэеэ заһабарилха хэрэгтэнь колхозуудта Хориин РТС (директорынь нүхэр Юринский) муугаар туһална.

Һүүлээрнь элидхэл тушаа депутадууд үгэ хэлэнэ. Эдэнэр аймгүйсэдкомой хүдөө ажалай инспекциин, Хориин РТС-эй дирекциин хүдэлмэриие шүүмжэлээ, эдэнэртэ эрид шангаар эрилтэ хээ.

Хориин РТС-эй директор нүхэр Юринский элидхэл соо заагдаһан, мүн үгэ хэлэгшэдэй тэмдэглэһэн шүүмжэлэлнүүдые тон зүбтэй дээрэ тоолохотоёо хамта, дутуу дундануудаа усадхахабди, хүдэлмэреэ һайжаруулхабди гэжэ үгэеэ үгөө. Гэхэтэй хамта хүрьһэ элдүүрилхэ зэмсэгүүдээ колхозууд өөһэдөө һуурин дээрээ, өөһэдынгөө хүсөөр заһабарилха нилээд арга боломжотой аад, юушье хэнэгүй гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ депутат Баянов үгэ хэлэхэ зуураа, ургасые дээшэлүүлхэ, тарянанай газарые эрид һайжаруулха хүдэлмэри түсэбэй ёһоор ябуулагданагүй, агрономуудай хүдэлмэри муугаар хүтэлбэрилэгдэнэ, эдэнэй ажалда тусхай туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй гэжэ хэлэбэ.

Кукурузые тарихын, энээнһээ үндэр баян ургаса абахын тула «Улаан Одон» колхоздо ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай энэ артелиин түрүүлэгшэ депутат нүхэр Цыбикжапов хөөрэбэ.

— Совхозой ямар байдалтай байһан тухай элидхэл соо хэлэгдэбэшье һаань, үдэр бүриимнай хүдэлмэридэ хүдөө ажахын инспекци ямаршье туһаламжа үзүүлнэгүй, өөрынгөө хүтэлбэриие миил колхозуудаар хизаарлана. Энэ инспекциин агрономууд манай совхозой фермэнүүдэй агрономуудтай ямаршье холбоо барисаагүй, тэдэнэй хүдэлмэритэй танилсанагүй, — гэжэ Хориин совхозой ахалагша агроном нүхэр Мышинский тэмдэглэбэ.

Тарилгын бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ ушараад байһан дутагдалнуудые дары усадхажа, хабарай хүдэлмэридэ эрхим бэлэдхэлтэйгээр орохо, үбэлэй үедэ ябуулагдаха агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үргэнөөр үнгэргэхэ гэжэ колхозой правленинүүд, совхозой болон РТС-эй дирекциие, тэрэшэлэн аймгүйсэдкомой инспекциие сесси уялгалаа.

Хориинхидой хэлсэхэнь ехэ, хэһэниинь бага гэжэ энэ суглаан үшөө дахин элирүүлбэ.

Г. Цыреторов.

Кабанскын РТС-эй токарь Владимир Якимов трактор заһабарилгын үедэ эршэмтэйгээр ажаллан, халаан бүриингөө нормо 125—130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** нүхэр Якимов ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Заһабарилга удааруулагдана

Яруунын аймагай Эгэтын РТС (директорынь нүхэр Танхасаев, главна инженерынь нүхэр Невзгодов) трактор, машина заһабарилгада хайша хэрэгээр хандана.

Тус РТС-эйхид бүхэли һараар хожомдожо, бэлэдхэл муутайгаар заһабарилгада ороод, түсэбэй ёһоор 26 трактор заһаха аад, һаял 8 хүргөөд байна. Трактор заһаха тусхай график табигдаагүй. Элдэб запчасть дутана, саг соогоо асаргаданагүй. Тиимэһээ заһабарилагдажа байһан трактор хэды хоногоор миин орхигдошоно.

Эндэхи хүдэлмэришэдэй ажалай журам һула. Ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагданагүй, социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдэнэгүй.

Байгша ондо үндэр ургаса абахын тула трактор, машина саг соонь, һайн шанартайгаар заһабарилха хэрэгтэй гэжэ һайн мэдэбэшье, РТС-эй хүтэлбэрилэгшэдэй зохихо хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай. РТС-эй директор нүхэр Танхасаев эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулхын орондо ехэнхи сагаа гэр тойрон, городто үнгэргэнэ.

Д. Чимитов.

Шубуу үсхэбэрилхэ совхоз

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор 1959 оной январиин нэгэнһээ РСФСР-эй Хүдөө ажахын министерствын мэдэлэй «Кабанский» гэжэ нэрэтэй шубуу үсхэбэрилхэ совхоз Байгал шадар эмхидхэгдэбэ. Тэрэ совхозой саг үргэлжын эдлүүридэ 3582 гектар газар таһалагдан үгтэнхэй.

Тус совхоз нугаһанай үндэгэ абаха, нугаһа үсхэбэрилжэ, республикынгаа колхозуудта, совхозуудта худалдаха, мүн шубуунай мяха гүрэндөө үгэхэ зорилготой.

Мүнөө үедэ совхоз хамта дээрээ 6647 нугаһатай. Совхоз 4000 шубуу багтааха типовой 4 байра, тэжээл бэлэдхэхэ цех, шубуудай зунай 6 байра, овощь хадагалха газар, байрын гэр гэхэ мэтые бариа. Тэрэ совхозой мэдэлдэ Кабанскын инкубаторна станци үгтэнхэй.

Үшөө олон шэнэ барилганууд эндэ хэгдэхэнь. Тэрээндэ хэрэглэгдэхэ модон бэлэдхэгдэжэ байна. Совхозой хүдэлмэришэд ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада хэрэглэгдэхэ үрэһэ бэлдээ. Тэрэшэлэн тэжээл бэлэдхэхэ цех түхеэрхэ, совхозые уһаар, электрын гэрэлээр хангаха хүдэлмэри мүнөө үедэ ябуулагдажа байна.

В. Шнайдер.

Гурбан жэлэй соёлой добтолго

Түнхэнэйхидэй түрүүшын дүн

Республика дотор гурбан жэлэй соёлой добтолго соносхогдоһоор хахад жэл болобо. Соёлой добтолгодо оролсоходоо Түнхэнэй аймагай колхоз, предприятинууд культурно-ажаһуудалай барилгануудые хэхэ уялгануудые абаа һэн. Тэрэнээ бэелүүлхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри аймагтамнай хэгдэжэ байнхай.

Мүнөө аймагай колхоз, предприятинуудые электрын гэрэлтэй болгохын тула барилгын-монтажна 6-дахи Управлениин 70 гаран хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ажаллажа байна. Гадна хэдэн олон колхознигууд тэндэ хүдэлмэрилдэг. Байд гээд лэ воскресник эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ үргэн олониитэ хабаадалсана.

62 километр газарта электрын утаһан татагдаха аад, мүнөө 52 километртэ татагдаа, 900 столбын нүхэн малтагдаа. 1200 столб зоогдоо. Энэнэй ашаар «Путь Ленина», «Сибиряк», «Шэнэ зам», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд электрын гэрэлтэй болобо. Кировэй нэрэмжэтэ, «Путь коммунизма» колхозуудта ойрын сагта электрын гэрэл оруулагдахань.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Моондо тосхондо радиоузел шэнээр баригдаа, радиогой 166 точко байгуулагдаа. Һаяар 83 айлда радио оруулагдаха юм. Тэрэшэлэн 240 номертой телефоной 2 коммутатор тодхогдоо. Түнхэнһөө Зун-Мурин хүрэтэр 28 километр газарта телефоной утаһан татагдажа эхилээ. Аршан, Тооро тосхонуудта эдеэ хоолой магазинууд баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Тэрэшэлэн ниитын 4 бани, 7 конторо, 300 шахуу гэр аймаг соомнай баригдаа. 500 гаран гэр һэльбэн заһагдаа.

Колхозой механизаторнуудай байдаг 7 полевой стан заһагдаһан, шэнээр баригдаһан байна. Хэдэн тосхондо ажалшадай хубсаһа хунар, гутал заһаха цех нээгдээд, хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Аршан тосхондо жэлдээ 1 миллион шэл соо аршаан эюулхэ хүсэтэй завод баригдаба. Хамтадаа 20 шахуу худаг малтагдаба. Аймагай болон колхозуудай центртэ 500 шахуу метртэ тротуар, 1200 метртэ водопровод, 1200 метртэ палисаднигууд энэ үедэ баригдаа. 8000 гаран модо, һөөгүүд таригдаһан байха юм. Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Бильгаев), «Новый путь» (түрүүлэгшэнь нүхэр Трофимов), «Сибиряк» (түрүүлэгшэнь нүхэр Шафиров), «Знамя» (түрүүлэгшэнь нүхэр Андыков) болон бусад колхозууд имагтал өөһэдынгөө хүсөөр хамта дээрээ 173 километр харгы, хэдэн арбаад хүүргэ заһажа, гүрэнэй хэдэ мянган түхэриг алмаһан байна.

Аймагай, сельскэ Соведүүдэй депутадууд К. П. Сафронов, П. С. Демин, Б. М. Мазаев болон бусад гурбан жэлэй соёлой добтолгын ябасые эдэбхитэйгээр хүтэлбэрилнэ. Аймагай, сомоной Соведүүдэй депутадууд энээндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, һунгагшадайнгаа этигэл найдабариие харюулха зэргэтэй.

Манай аймаг соо соёл культурые үшөө ехээр хүгжөөхэ арга боломжо бии. Барилгада хэрэгтэй болохо модо, шулуун, шабар гэхэ мэтэ газаамнай. Эгээл иимэһээ аймгүйсэдком, тэрэнэй таһагууд, сельскэ, сомоной Соведүүд, тэдэнэй депутадууд эдэ арга боломжонуудаа ашагтай туһатайгаар хэрэглэхын тулада үүсхэл, оролдолго гаргажа, олониитые энэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадуулха зэргэтэй. Аймаг соомнай барилгын шулуун тон элбэг юм. Энэ шулуугаар барилга хэһэн колхозууд мүнгэ зөөри, хүдэлмэриин хүсэ нилээд ехээр алмаһан байна. «Сибиряк» колхоз туф шулуугаар 20 автомашинын орохо гараж, 240 толгой үхэрэй орохо байра бариа. «Путь Ленина» колхоз конторо баринхай. Тиимэһээ аймпромкомбинат шулуун блогуудые үйлэдбэрилхэ хэрэгтэ анхаралаа табиха зэргэтэй. Тэрэ хадаа энэ хүдэлмэри хэхэ түхеэрэлгэтэй болонхой.

Тиибэшье энэ шухала хүдэлмэриие бидэнэр үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулна гээшэбди. Жэшээнь, аймагаа бүрин телефонтой болгохо хүдэлмэри дүүргэгдээгүй байһаар. Аймагай хэлхеэ холбооной конторын начальник нүхэр Казанцевай ажал хүдэлмэреэ нобшоор эмхидхэдэг дээрэһээ ажалшадай эрилтые муугаар ханганабди. Энээн тушаа аймгүйсэдком эрид хэмжээ абаха болоно. Тиихэдэ зарим сомоной Соведэй гүйсэдкомой хүдэлмэрилэгшэд соёлой добтолгодо хүсэд оролсоогүй байһаар.

Жэшээнь, Тоорын сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шотхоноев сомон дотороо соёлой добтолгын ябаса тухай юушье мэдэхэгүй байшоо. Тэрэшэлэн Түнхэнэй сельскэ Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Карагай гэгшэ үүсхэл оролдолго багатайгаар хүдэлмэрилнэ. Энэ тосхоной үйлсэ гудамжанууд бог шоройдо даруулшоо. Культурын байшангай дэргэдэ таригдаһан модод харууһагүй дээрэһээ хухалагдажа байна.

Аймаг соомнай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гэр байра ехэ удаанаар баригдана. Зарим колхозууднай клуб, культбаза, улаан булан бариха хүдэлмэреэ мүнөө болотор түсэблөөгүй байһаар. Стадион, спортивна талмай барядүй колхозууд бии. Аймагай олон мэргэжэлтэд—багшанар, врачууд, агрономууд, зоотехнигүүд соёлой добтолгодо эдэбхитэйгээр хабаадаһагүй, лекци, элидхэл үсөөн уншадаг байна.

Аймгүйсэдкомой, тэрэнэй таһагуудай болон сомоной Соведүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, депутадууд эдэ бүхы дутагдалнуудые ойрын сагта усадхажа, Эхэ оронойнгоо экономикые хүгжөөхэ долоон жэлэй асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө бүхы ажалшадтайгаа хамта хамсыгаа шуужа орохо байна.

Н. Домышев,
аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮД

Хаалтатай байдаг клуб

Гурбан жэлэй соёлой добтолгын эхилээд байһан мүнөө үедэ хүдөөгэй клуб хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр, һонирхолтойгоор хүдэлмэреэ ябуулха ёһотой. Харин тиихэдэ Ториин аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой клуб ходо хаалтатай, «шонын хүрэхөөр» хүйтэн байдаг. Энээнһээ боложо энэ клуб арад зоной дунда ойлгууламжын болон ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха гол гуламта боложо шадаагүй. Гадна эндэхи хүгжэмэй, шатар болон бусад культурын хэрэгсэлнүүд хуу айлаар тараагдажа үгтэнхэй. Зарим хэрэгсэлнүүдынь клуб соогоо хадагалаатай нэрэтэй аад, хүнэй хүлдэ дарагдажа, һандаржа, хэрэгсэлһээ гарана.

Тиихэдэ мүн эндэхи библиотекэ ходо суургатай байдаг. Захиһан газетэ, журналнууд болзор соогоо абтадаггүйһөө байтагай, хүнэй хэрэглэжэ боломоор, аятай зохидоор табигдадаггүй. Эдэ бүхые усадхахын тула колхозой партийна, комсомолой организаци хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Юсудуров,
ВЛКСМ-эй гэшүүн.

Медфельдшер, киномеханик үгы

Хэжэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз аймагай центрһээ дүшөөд модоной газарта оршодог. Колхозой түб һууринда олохон зон ажаһуудаг юм. Тиигэбэшье тэдэнэр хэрэгтэй сагтаа медицинскэ туһаламжа тэрэ дары абадаггүй. Юуб гэхэдэ, эндэхи медпункт медицинскэ хүдэлмэрилэгшын үгы дээрэһээ үнинэй хаалтатай байна.

Мүн тус колхоздо кино үнинэй табигданагүй. Тэрээнһээ боложо зарим колхознигууд сүлөөтэй сагаа миил зайгуултаһаар үнгэргэнэ. Клубые даагша нүхэр Буянтуев колхознигуудай культурнаар амарха асуудалда бага анхарал хандуулдаг. Тэрэ хадаа саг соонь аймагай культурын таһагта мэдээ үгэжэ, нүүдэл кино асаруулдаггүй байха юм. Саашадаа эндэ саг үргэлжэ хүдэлмэрилжэ байха киномеханик хэрэгтэй гэжэ һанагдана.

М. Моксохонов.

Шэнэ бани хэрэгтэй

Кудара-Сомондо коммунальна таһагай мэдэлэй бани бии юм. Теэд аймагай түб тосхондо ажаһуудаг арад зоной эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Ушарынь тус бани тон бага, хүнэй бэеэ угаадаг таһалгань оройдоол 6—7 дүрбэлжэн метр, хубсаһа хадагалдаг газарынь миил 4 дүрбэлжэн метр болохо юм. Тиихэдэ үүдэ, сонхонуудайнь хүсэд хаагдадаггүй дээрэһээ, бани соо ехэ хүйтэн байдаг, мүн хүнэй һуужа бэеэ угаадаг һандалинууд муудашоо. Электропроводануудай хуушарһанһаа боложо үдэшэндөө гэрэл байдаггүй.

Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхахын тула коммунальна таһагайхидай зүгһөө үшөө зун байхада хэмжээ абтабашье, биратай юумэ хэгдээгүй үлэшөө. Тиимэһээ энэ асуудалые үшөө дахин хаража үзэхөөр саг тулаа.

Д. Бадмаев.

ПРОПАГАНДИСТДА ТУҺАЛАМЖА

СССР-эй экономическа гол зорилго

КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд соо иигэжэ хэлэгдэнэ: «СССР үйлэдбэриингөө темпээр булюу һайн байһанайнгаа ашаар 1965 оной эсэстэ, багсаахада, табан жэлэй үнгэрөөд байхада, үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхэ юм. Тиимэһээ Советскэ Союз эгээл тэрэ үедэ, мүн наашашье продукци үйлэдбэрилгынгөө юрэнхы хэмжээгээр, мүн хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци гаргалгаар дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлхэ байна. Тиихэдээ арад зонойнгоо байра байдалые бүхы дэлхэйн хүн зонойхиһоо улам һайн болгохо юм. Эгээл тэрэ үедэ социализм капитализмтай мүрысэхэдөө бүхы дэлхэйн түүхэтэ илалта туйлаха байна».

Даабарита тоонууд советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы эршэ хүсые улам ехээр арьбадхана. Коммунизм һаруул һайхан ерээдүй байһанаа, мүнөө манай үдэр бүри үзэжэ, хэжэ байһан бодото байдал болонхой. Коммунизмын материально-техническэ база СССР дотор ойрын 15 жэлэй туршада байгуулагдаха байна.

Манай орон дотор Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин хэжэ эхилһэн асари ехэ социально-экономическа хубилалтын уг зорилго, удха шэнжэнь юуб гэбэл, коммунистическэ общество байгуулга болоно. В. И. Ленин энэ зорилго табихадаа, экономическа талаараа эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урид гараха ябадалтай тэрэниие холбоһон байгаа.

В. И. Ленин коммунизм байгуулха түсэбүүдые зохёон табихадаа, гээгдэнги, гол түлэб тарян ажахытай, капитализмын дунда зэргэ хэмжээгээр хүгжэжэ байһан орондо социалистическэ революци түрүүшынхеэ илаа гэжэ хараадаа абаһан юм. Түүхын хүгжэлтөөр байгуулагдаһан эрхэ нүхэсэлдэ США, Англи, Франци болон Германи хадаа революциин үедэ түрэһэн залуу Совет республикаһаа жэшээгүй үндэр хэмжээнэй үйлэдбэрилгын хүсэнүүдтэй байгаа. 1928 ондо арадайнгаа ажахые үндэһөөрнь шэнэдхэн хубилгажа, түрүүшынгээ табан жэлэй түсэбые бэелүүлжэ эхилхэдээ, Советскэ Союз США-һаа, Баруун Европын индустриальна талаараа хүгжэнги оронуудһаа, тухайлхада, 50—100 жэлээр гээгдэжэ ябаа һэн.

Манай орондо коммунизм байгуулха тухай В. И. Ленинэй зохёолнуудые хүтэлбэри болгон, марксистско-ленинскэ теориие түүхын эрхэ байдалда зохилдуулан хэрэглэжэ, Коммунистическэ партимнай асари ехэ зорилго табяа һэн. Гэбэл капитализмын экономикын туйлаад байһан, мүн хэзээ нэгэ туйлажа шадаха хэмжээнһээ үлүү ехээр социалистическэ экономикые хүгжөөхэ гэһэн байгаа. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүд соо энэ зорилго СССР-эй экономическа гол зорилго гэжэ тодорхойлогдоһон юм.

КПСС-эй XX съездһээ хойшо үнгэрһэн жэлнүүдэй туршада Совет гүрэн экономическа гол зорилгоёо шиидхэхэ талаар горьтойхоноор урагшаа дабшаа. 1958 ондо СССР дотор булад хайлуулга 55 шахуу миллион тонно, нефть абалга—113 миллион тонно хүрөө. Энэ хадаа мүнөө үедэ нэгэ һара соо 1913 ондо бүхы жэл соо абтагдаһанһаа ехэ булад хайлуулагдадаг, нефть абтадаг гэһэн удхатай. 1958 ондо СССР дотор 233 миллиард киловаттчас электроэнерги үйлэдбэрилөөд байна. Арадай ажахын индустриальна хүгжэлтын, техническэ ургалтын эшэ үндэһэн болодог машина бүтээлгын промышленность илангаяа түргөөр хүгжэнэ. Эдэ болон бусад олон туйлалтануудые туйлажа, Советскэ Союз үйлэдбэрилгынгөө хүсэнүүдые саашадань хүгжөөхэ талаар шэнэ асари ехэ зорилгонуудые шиидхэжэ эхилхэ аргатай болоо.

Булюу һайн социалистическэ байгуулалтада түшэглэн, манай орон мүнөө шэрэм, булад, нүүрһэ, электроэнерги, цемент, элдэб хэрэгсэлэй хюрөөдэгдэһэн модо, юрын бүд болон бусад зарим промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха юрэнхы хэмжээгээр индустриальна талаараа хүгжэнги оронууд болохо Англи, Франци, Баруун Германиие ахижа гараад ябана. Мүн эдэ жэлнүүдэй туршада хара металл, түмэрэй руда, нүүрһэ малтан абалгаар, хэдэ хэдэн машина, прибор болон юрын бүд үйлэдбэрилэн гаргалгаар США-һаа Советскэ Союзай гээгдэжэ ябаһан хэмжээн горьтойхоноор хороо. Мүнөө промышленна болон хүдөө ажахын зарим зүйлэй продукцияар, жэшээлхэдэ, нооһон бүд, элдэб хэрэгсэлэй хюрөөдэгдэһэн модо, малай тоһо болон хартаабхаар СССР США-гэй хэмжээе үлүүлһэн байна.

Октябриин революци «манай үеын хүгжэлтэ, ургалтые бүримүһэн һандарган унагааха юм» гэжэ империалистическэ хархисуудай үзэлые баримталагша Дж. М. Кейнс хардан хэлэһэн байгаа. Энэ хардалгыень бодото ажабайдал үлөөдэһэгүйгөөр буруушаагаа. Буржуазна байгуулалтые хамгаалагшад манай түрүүшын табан жэлэй түсэбые «хооһон хүсэл һанаан» гэдэг байгаа һаа, мүнөө «Нью-Йорк таймс» гэжэ Америкын нүлөө ехэтэй буржуазна газетэ иигэжэ бэшэнэ: «1970 ондо совет арад эгээн һайн ажабайдалтай байха, тиигээд продукциингаа ниитэ хэмжээгээр, мүн хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е ахижа гарахань».

Манай партиин XVIII съезд хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци гаргаха талаар капитализмын түрүү оронуудые хүсөөд, урид гараха гэһэн зорилго түрүүшынхеэ табяад, бэелүүлжэ эхилһэн байгаа. Экономическа гол зорилгые дүүргэлтэ болгохын түлөө СССР-эй хэжэ байһан мүнөө сагай тэмсэл тэрэ үеынхиһөө олон талаараа илгаатай юм.

Гэбэл, нэгэдэхеэр, мүнөө СССР энэ зорилгые тэрэ үеынхиһөө бүри үндэр индустриальна хэмжээндэ гараад шиидхэжэ байна. 1937 ондо СССР-эй промышленна үйлэдбэриин хэмжээн дэлхэйн промышленна үйлэдбэриин 10 процентнь байгаа һаа, 1958 ондо 20 процент болохо байна. Мүнөө үедэ Советскэ Союз бүхы талаараа хүгжэнги, түрүү техникээр зэбсэгжэһэн хүсэн түгэс промышленностьтай, бүри ехэ баялигтай, мүн 1959—1965 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ талаар даабарита тоонууд соо табигдаһан орёо бэрхэ асуудалнуудые шиидхэжэ шадаха мэргэжэл ехэтэй инженернүүд, технигүүд, научна хүдэлмэрилэгшэд болон хүдэлмэришэдтэй болонхой.

Хоёрдохёор, Советскэ Союз хадаа дэлхэйн хоёр системын (социалистическэ, капиталистическэ) амгалан ёһоор экономическа мүрысөөнэй эрхэ байдалда экономическа гол зорилгоёо шиидхэжэ байна. Өөһэдынгөө экономическа хуули ёһоор хүгжэжэ байһан дэлхэйн системэнүүд бэе бэеһээ онсо илгаатай юм. Хүгжэжэ байһан мүнөө үедөө социализмын дэлхэйн системэ — Европа, Азиин тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанги социалистическэ гүрэнүүдэй нэгэдэл мүн болоно. Тэдэнэр социально-экономическа байгуулалтынгаа, гүрэнэй засаг түрэ бэелүүлхэ талаар адли байһан тула, мүн ажалай уласхоорондын социалистическэ хубаарилгын хэлбэришэгүйгөөр хүгжэжэ байһан, экономическа хани харилсаа болон харилсан туһаламжатай байһан, коммунистическэ общество байгуулха гэһэн нэгэн адли эрмэлзэлгэ, хүсэл зорилготой байһан тула хоорондоо нягта холбоо барисаатай. Капиталистическэ гүрэнүүдэй дэлхэйн системын эбсэшэгүй зүрилдөөгөөр таһаранударжа байхада, социализмын дэлхэйн системэ бата бэхи нэгэдэлтэй. Обществын бүхы гэшүүдэй баян дэлгэр энхэ байдал, бүхы талаараа хүгжэн ургахыень хангаха коммунистическэ элбэг дэлбэгые байгуулха шухала. Иимэ зорилготойгоор үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые социалистическэ орон бүхэндэ, мүн социализмын бүхы оронуудта түргөөр хүгжөөхэ эрилтые социализмын дэлхэйн системэ хангана.

Социализм нэгэ оронһоо хүгжэн гараад, дэлхэйн системэ болоо. Тиимэһээ хоёр системын экономическа мүрысөөнэй эрхэ нүхэсэл, тэрэшэлэн СССР-эй экономическа гол зорилго бэелүүлхын эрхэ нүхэсэл хубилаа. Энээнһээ хойшо хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци үйлэдбэрилгөөр эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронуудые хүсөөд, ахин гараха зорилго гансахан Советскэ Союзай бэшэ, харин бүхы социалистическэ лагериин шиидхэхэ хамтын зорилго болонхой.

Советскэ Союзай удаа иимэ зорилго Чехословаки урдаа табяа. Хитадай Арадай Республика булад, шэрэм болон бусад промышленна продукциин шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгөөр ойрын 15 жэлэй туршада гү, али бүришье богони болзор соо Англиие хүсөөд, ахин гараха гэжэ шиидээ. Мүн Европа болон Азиин арадай демократиин бусад оронууд энэ талаар түрүүшын алхамуудые хэжэ байна.

Индустриальна хүгжэлтынгөө хэмжээнэй талаар адли бэшэ байһан туладаа социалистическэ орон бүхэн энэ зорилгые ондо ондоо болзорто, оронойнгоо экономическа хүгжэлтые, ажалай уласхоорондын социалистическэ хубаарилгын системэдэ эзэлдэг һуурияа хараадаа абан шиидхэнэ. Советскэ Союз, Чехословаки, ГДР энэ зорилгые эгээн богони болзор соо дүүргэхэ арга боломжотой. Тиихэдэ Хитадай арад, социалистическэ лагериин бусад хэдэ хэдэн оронууд эдэ оронуудһаа үлүүсэ ехэ эршэ хүсэ гаргаха байна.

Гурбадахяар, һүүлэй жэлнүүдэй туршада Советскэ Союз гансахан ургалтынгаа темпээр бэшэ, мүн

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

Киргиз арадай искусство

Январиин 6-һаа 11 хүрэтэр Улан-Удэ городой театрнууд, культурын ордон болон клубуудта Киргизскэ ССР-эй гүрэнэй хоор арадай хатарай ансамблиин дуушадтай, комузистнуудай дуэдтэй, эрэшүүлэй вокальна квартедтэй, темир-комузистнуудай ансамбльтай хамта наадахань.

Октябриин революциин урда тээ Киргизиин арад зон нүүдэл байдалтай, гээгдэнги, өөрын үзэг бэшэггүй арад байһаниинь мэдээжэ. Тэдэнэр баалалтын ажал хэдэг, баяд, ноёдой барлаг зарсань боложо байһан юм. Тэрэ сагта киргиз арадай мүргэдэг мусульманай шажан культурын хүгжэлтэдэ һаад тойбо боложо байгаа бэлэй. Тэрэнэй номнолдо хүгжэн наадаха, дуу дуулаха, хатар наадаха хориултай байгаа һэн.

Гансахан Совет засагай илан мандаһанай һүүлээр Киргизиин арад гүрэн түрынгөө эрхэ гартаа абажа, үндэһэн соёлоо хүгжөөгөө, өөрын үзэг бэшэгтэй, хүгжэнги литература, искусствотай болоо. Энэнь тээсгэн Москвада болоһон Киргизиин литература, искусствын декадада үндэр сэгнэлтэ абаһан байна.

Брюссельдэ болоһон Бүхэдэлхэйн выставкэ дээрэ комузистнууд өөрынгөө искусствые харуулха талаар ехэ амжалта туйлаһан байха юм. Энэ хадаа ородой балалайкада адли «Комузчи» гэжэ хуушанай инструмент юм. Тэрэшэлэн темир-комузистнуудай эхэнэрэй ансамбль ехэ һонирхолтой. Энэнь амаараа үлеэдэг, үндэһэн түхэлэй өөрэ инструмент болоно. Тэрэнэй аялгань тон һайхан байдаг. Энэ инструмент киргиз эхэнэрэй хатар наадахада дуу гаргагдадаг байна.

Совет засагай тогтоһонһоо хойшо 41 жэл соо дуу хооройнь культура үзэгдөөгүй ехээр хүгжөөгдөө. Тэрэ ямаршье хүгжэмэй үдэшэлгэгүйгөөр элдэб хоолойгоор дуулагдадаг байна.

Энэ коллектив 60 хүнтэй. Тэдэнэр Москвада декадада хабаадалсаһанайнгаа һүүлээр КПСС-эй XXI съезддэ зорюулагдаһан аяншалга хэжэ, Приморско, Хабаровска хизаарнуудаар, Благовещенск, Чита городууд хүрэһэн байна.

Бэлиг ехэтэй энэ коллективэй программань интернациональна юм. Тэрээндэнь гансахан Киргизиин фольклор ороно бэшэ, мүн ахадүү арадуудай искусство харуулагдана. Тэдэнэр киргиз дуу, хатарһаа гадна, ород, украин, молдаван арадуудай дуу, хүгжэм наадана. Тэрэшэлэн советскэ композиторнуудай зохёолнуудые, мүн арадай демократиин оронуудай дуу, хатар харуулха юм.

В. Молонов.

Үбэлэй тэн

(Байгаалиин календарь)

Январь—Байгалай үмэнэдэхи түлэб үбэл. Энэ һарада тогтом хүйтэн, саһа багатай, наратай сэлмэг байдаг. Советскэ Союз дотор ондоо тээ хаанашье манай эндэхишүүг наратай уларил байдаггүй.

«Январь—үбэлэй зүрхэн» гэжэ арад зон хэлсэдэг. Юундэб гэхэдэ, шэрүүн хүйтэнэй үе байдаг ха юм. Энэ һарада агаарай хүйтэн хубилжа байдаг. Хэрбээ Байгалай Ехэ Ушканье арал дээрэ 18 градус хүйтэн байхадань, Кабанскда—20, Кяхтада—23, Улан-Удэдэ—27, Баргажанда —30, Романовкада —31 градус байдаг гээшэ.

Зарим жэлдэ хүйтэн 45—47 градус хүрэдэг байха юм.

Тооһормо хүйтэн үдэр, һүүлээрнь наран гаража, уяруу байдаг. Хирэ хирэ дулааран гэхэдэнь гэрэй оройн саһан хайлажа дуһалдаг байна. Тиимэ үдэрнүүдтэ борьболоошье гол орожо, гэрэй орой дээгүүр шашаганалдадаг юм. Хүхэ бухашье өөдэргэн боложо, абяагаа дуулгадаг. Гусаһан хайлажа дуһадаг байна. Тиигэжэ дулааржа байтараа хүйтэрөөд абадаг байна.

Январиин тэн багаар Байгалай мүльһэн тогтон хүрэдэг юм. Байгалай хүрөөдүй байхада тэрэнэй эрьеэр мүльһэтэй долгин сальдидан тогтодог. Тэрэнэй зүүн эрьсэр долгиндо сохигдожо хүрэһэн мүльһэнэй үндэр хэды метр болошодог байна. Тэрэ үедэ Байгал дээрэ онгосоор ябаха гээшэ аюултайшаг байдаг.

Байгал Зүүн Сибириин уһа голнуудай мүльһэтэн хүрэһэнэй һүүлээр хоёр һара болоһон хойнонь тогтодог.

Тала дайда, нуга тохой үргэлжэдөө саһаар бүрхөөгдэдэг байна. Ой тайгаар саһан бүришье гүнзэгы байдаг.

Үбэлэй үедэ манай эндэ 65 янзын шубууд үбэлжэдэг юм. Саһа багатай дулаан жэлдэ республикымнай урда аймагуудта тоодог, алаг туун үбэлжэдэг байна. Бууса хотон шадар шубууд олооро байрладаг юм. Хүхэ буха айлай газаагуур ородог. Торхируу саһа багатай газараар, гол горхоной арал тохой соогуур байрладаг юм. Хура хуһа модотой газарнуудаар байрлажа, тэрэнэй буурсаг гүлгөөр тэжээл хэдэг байна. Һойр бүтүү модотой газарта байрладаг гээшэ.

Январиин һүүл багаар тала болон түглэ модотой газарнуудаар эбэртэй болжуухай шубууд дуугаржа эхилхэ юм. Энэ шубуун манай эндэ түхэреэн жэл соо һүрэг олоороо байрладаг байна. Илангаяа үбэлдөө олошордог. Хойто зүгһөө манай эндэ үбэлжэхээ ерэдэг гээшэ ха. Мүн сагаан зүһэтэй шара шубуун үбэл болоходо элбэгжэдэг байха юм.

Боро гүрөөһэн, буга тураг хаана саһан багаб, эдеэлсэ элбэг бэ, тэндэ байрладаг.

Январиин һүүлээр шонын ороон орохо. Хүйтэн үдэрнүүдтэ хэрмэн хурилһаа гарадаггүй гээшэ. Шандаган һүниндөө эдеэлсэ бэдэржэ бургааһа шугы, уляаһатай газараар ябадаг. Үбэлдөө булганай мүр ой тайгаар, хаа яагүй дайралдаха. Энэ амитан гол түлэб хулгана мэтын амитадые барижа эдидэг, мүн жэмэстэ ехэ дуратай.

Январиин һүүлээр гуранай эбэр ургажа эхилдэг байна. Гүрөөһэн үбэлдөө тэрэлжын мүшэр эдидэг. Тэдэ энэ үедэ шонын хүнэһэн болодог байха юм.

Алирһан, бадаан гэхэ мэтын ургамалай набша хүхэ зангаараа саһан доро хэбтэдэг.

Январьда ан барилга үргэлжэлһөөр, мүльһэн дороһоо загаһан баригдаһаар байдаг.

И. Котов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай зүблөөн

СОФИ, январиин 5. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретариадай, хэдэн оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшадай түлөөлэгшэдэй хамтын зүблөөн үсэгэлдэр үдэшэ Софида нээгдээ.

Болгариин эб найрамдал хамгаалха национальна комитедэй түрүүлэгшэ академик Г. Наджаков амаршалгын үгэ хэлээ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Фернан Винь бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө боложо байһан хүдэлөөнэй үрэ дүнгүүдтэ сэгнэлтэ үгэһэн байна.

Ф. Виниин мэдээсэл хэһэнэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилээ.

Мүнөөдэр зүблөөн хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлхэ.

Бельгиин компартиин национальна конференци хаагдаба

БРЮССЕЛЬ, январиин 5. (ТАСС). Бельгиин коммунистическэ партиин национальна конференциин түгэсхэлэй заседани үсэгэлдэр үдын хойно болоо.

Ажалшадай байдал һайжаруулхын түлөө, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ партиин бэелүүлхэ программые тодорхойлһон тогтоол конференци баталан абаа.

Коммунистическэ программые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэришэн ангиие, бүхы ажалшадые элсүүлхэ талаар хүдэлмэреэ шангадхахыень Бельгиин бүхы коммунистнуудые уряалһан тогтоол конференци мүн лэ баталан абаһан байна. «Олониитэ интеллигенцитэй, таряашадтай, дундуур шадалтай ангинуудтай хүдэлмэришэн ангиин байгуулһан холбоо барисаанда түшэглэдэг правительство байгуулха зорилгоор ороной үргэн фронт байгуулхын түлөө» тэмсэхые конференци уряалаа.

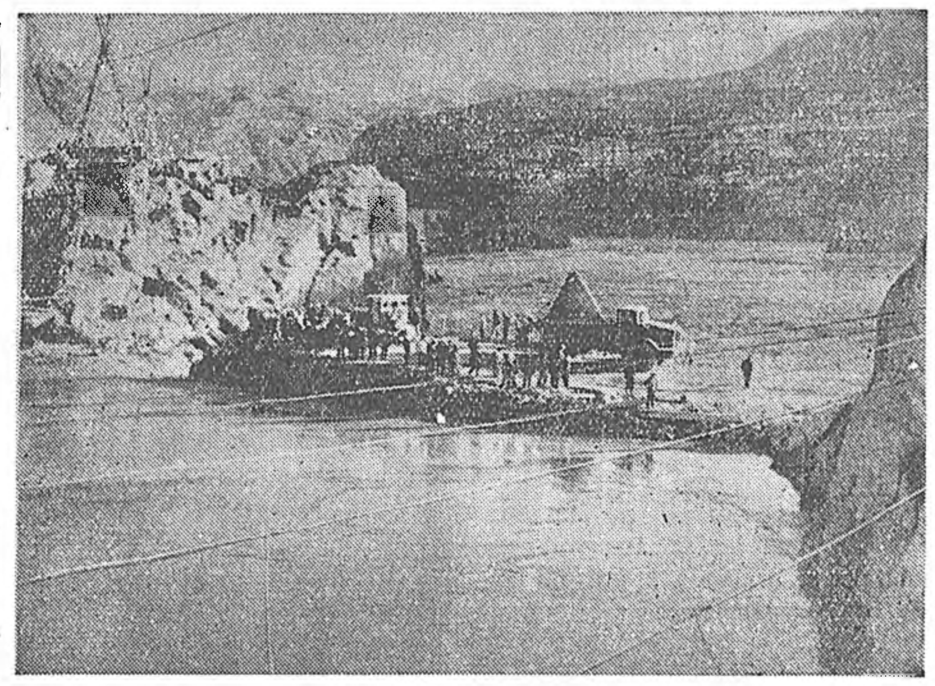
Бельгиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй секретарь Эрнест Бюрнель түгэсхэлэй үгэ хэлэхэдээ, пролетариадай уласхоорондын нэгэдэлые, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудта үнэн сэхэ байлгые бэхижүүлхые уряалаа. Тэрэнэй һүүлээр Бельгиин коммунистическэ партиин национальна конференци хүдэлмэреэ дүүргээ.

Гурбан гүрэнэй түлөөлэгшэдэй Женевэдэхи зүблөөн хүдэлмэреэ дахин үргэлжэлүүлбэ

ЖЕНЕВА, январиин 5. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалга болиулха тухай асуудалаар СССР-эй, США-гэй, Англиин түлөөлэгшэдэй зүблөөн хоёр долоон хоног соо забһарлаад, мүнөөдэр хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

Энэ үдэрэй заседаниин дүүрэһэнэй һүүлээр коммюнике толилогдоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Делегацинуудай урда тээнь дурадхаһан документнүүдые зүблөөндэ хабаадагшад хаража үзөө.

Удаадахи заседанинь январиин 6-да болохоор хараалагдаа.

Хитадай Арадай Республика. Шэньсян город шадар Хуанхэ мүрэн дээрэ «Саньмынься» гэжэ гидроэлектростанци Советскэ Союзай туһаламжатайгаар баригдажа байнхай. **Зураг дээрэ:** хаалта хэгдэжэ байна. **Синьхуа агентствын** фото.

Советскэ космическа ракетэ тухай гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

ФРАНЦИ

ПАРИЖ, январиин 5. (ТАСС). Советскэ наука, техникын гайхамшагта туйлалтада—космическа ракетые табилгада зорюулан Парижай мүнөөдэрэй газетэнүүд бүхэли хуудаһануудые толилоо. Тэдээн соогоо ТАСС-эй информационно мэдээсэлнүүдые, ракетын ниидэхэ схемые, наранай системын картые толилһон байна. Советскэ эрдэмтэдэй шэнэ илалта тухай ехээр һонирхожо байһан Франциин элитэ эрдэмтэдэй мэдүүлгэнүүдые газетэнүүд мүн лэ толилоо.

Парижай обсерваториин директор профессор Андрэ Данжон советскэ космическа ракетын табигдаһан үдэрые «түүхэтэ үдэр» гэжэ нэрлээ. «Тон ехэ далайсатайгаар шэнэ туршалгануудые хэхэ үүдэн нээгдэбэ» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Профессор Эври Шацман иигэжэ мэдүүлээ: «экспериментальна астрономиин талаар советскэ зиндаатанайнгаа шэнэ амжалта туйлаһандань би ехээр баясанаб... Гүн ехэ шэнжэлгэ хэхэдээ, түрүү техникын арга методуудые хэрэглэһэн тэдэнэрые би үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб». «Огторгой юртэмсые мэдэжэ абалга арадуудай хоорондын эб найрамдал хангаха хэрэгтэ туһалха» гэжэ этигэжэ байһанаа тэрэ элиишэлэн мэдүүлээ.

ИНДИ

ДЕЛИ, январиин 5. (ТАСС). «Советскэ эрдэмтэд урагшаа үшөө нэгэ асари ехэ алхам хэбэ. Энэ научна туйлалта бүхы хүн түрэлтэниие омогорхуулан баясуулна» гэжэ Советскэ Союзда космическа ракетын амжалтатайгаар табигдаһан тушаа бэшэһэн түрүү бэшэг соогоо «Хиндустан» газетэ тэмдэглэнэ.

Һара болон Марсда хүнэй аяншалха тухай хэтэ үеын эрмэлзэлгэ мүнөө бодотоор бэелүүлэгдэхээр боложо байна. Огторгой юртэмсые научна зорилгоор шэнжэлэлгые, энэ талаар һүүлэй 15 һара соо туйлагдаһан гайхамшагта амжалтануудые «һэргэн бадаралгын хоёрдохи үе гэжэ тоолоходо болоно» гээд газетэ заана.

Алжирай Национально-сүлөөрэлгын армиин верховно командованиин коммюнике

КАИР, январиин 5. (ТАСС). 1958 оной декабриин 28-һаа энэ оной январиин 1 хүрэтэр Франциин сэрэгүүдтэй частьнуудайнгаа хэһэн байлдаанууд тухай Алжирай Национально-сүлөөрэлгын армиин верховно командовани коммюнике толилоо.

Коммюнике соо иигэжэ хэлэгдэнэ. Энэ үе соо Франциин сэрэгүүдһээ 433 солдат, офицер алуулһан, 189 солдат, офицернүүд шархатаһан байна. Мүн дайсанай сэрэгэй 22 автомашина усадхагдаа, эдеэ хоол шэрэжэ ябаһан долоон состав тэһэлэгдээ, 6 сэрэгэй самолёт буудуулан унагаагдаа.

Франциин долоон солдат Алжирай Национально-сүлөөрэлгын армиин тала руу ороо. Алжирай армиин частьнууд олон ехэ хэмжээнэй һомо хэрэгсэл буляажа абаһан байна.

Советскэ хоккеистнүүд США-да илалта туйлаа

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). Үсэгэлдэр Неаполиста СССР болон США-гэй суглуулагдамал команданууд хоккеигээр нүхэрэй ёһоор уулзажа наадаба. Советскэ хоккеистнүүд 8:3 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

Кубагай шэнэ правительство

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. **(ТАСС-эй корр. М. Алябьев).** Американ информационно агентствонүүдэй Гаванаһаа (Куба) мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубагай саг зуурын президент Мануэль Уррутиа д-р Фидель Кастро гэгшые Кубагай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй главна командалагшаар томилоо. Мүн М. Уррутиа саг зуурын правительство байгуулаа.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Батиста гэгшын зугадахынгаа урда тээ сэрэгэй бүлэгые толгойлогшоор табиһан генерал Кантильо арестовалагдаа. Орон доторхи засаг түрые восстани хэгшэдэй мэдэлдэ үгэхэгүй гэһэн гол зорилго энэ бүлэгэй үмэнэ табигдаһан байгаа. Батистын, бусад гэм зэмэтэдэй гүрэнэй ехэ мүнгэ зөөриие абаад оронһоо зугадажа ошоһоной түлөө Кантильо гэмнэгдэнэ.

Кубада ёһо гурим түргэнөөр һэргээгдэнэ. Батистын шанга засагай хашалта хэһээлтэһээ сүлөөлэгдэһэнөө арад зон ехээр һайшаана. Сэрэгэй бүлэгэй һанаашалгануудта эсэргүүсэн январиин 2-то соносхогдоһон бүгэдэ ниитын забастовко болиулагдахаар хүлеэгдэнэ гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ.

Оронһоо зугадаха үедэнь Батистые Холбоото Штадууд дэмжэдэг байгаа гэжэ куба арад мэдүүлнэ. Тиимэһээ Кубада Америкэдэ дурагүйдэхэ ябадал угаа ехээр дэлгэрнэ.

НЬЮ-ЙОРК, январиин 4. (ТАСС). Американ хэблэлэй Гаванаһаа (Куба) мэдээсэһэнэй ёһоор, Кубагай саг зуурын президент Мануэль Уррутиа саг зуурын правительствые иимэ хүнүүдһээ бүридүүлээ: гүрэнэй министр Ю. Р. Аграмонте (арадай партиин агсан хүтэлбэрилэгшэ); юстициин министр — А. Фернандес (партийнабэшэ); финансын министр—Р. Чибас (арадай партиин хүтэлбэрилэгшэ); худалдаа наймаанай министр—Р. С. Бонильо (экономист, партийнабэшэ); элүүрые хамгаалгын министр —Х. М. Паэс; ажалай министр — М. Фернандес (партийнабэшэ); хуули бусаар эзэмдэн абаһан зөөри бусаалгаха хэрэгые эрхилхэ министр—Ф. Перес.

Чанкайшистнуудай шэнэ гэмтэ үйлэ

ПЕКИН, январиин 4. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Хитадай Арадай-сүлөөрэлгын армиин командованиин Фуцзяньска фронт дээрэхи түлөөлэгшэ иигэжэ мэдүүлээ. Цзиньмыньдао арал дээрэ байһан чанкайшистска сэрэгүүд манай Дадэн, Сяодэн аралнуудые, мүн Вэйтой, Ляньхэ, Сямынь шадарай нютагуудые январиин 3-най үдэрэй үдын хойно артиллереэр буудажа, эдэ нютагууд руу хамта дээрээ 3 мянга гаран һомо табиһан байна. Тусхайлбал, Дадэн арал дээрэхи Шаньтоу тосхониие артиллереэр буудажа, 30 гаран һомо табиһан байна. Энээнһээ боложо тус тосхондохи арадай коммунын ясли ехээр һандаргагдаа. Бүхы дээрээ тосхон соо 48 энгэй хүн, тэрэ тоодо 23 үхибүүн алуулһан, шархатаһан байха юм. Чанкайшистска сэрэгүүд энэ гэмтэ ябуулгынгаа түлөө шанга харюу абаха байха.

СССР-эй экономическа гол зорилго

(Түгэсхэл)

олон зүйлэй продукци, тусхайлбал, түмэрэй руда, шэрэм, булад, нефть, цемент үйлэдбэрилгые жэл бүридэ ехэ болгохо талаар США-һаа урид гараа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, экономическа талаараа США-һаа хурдан түргэнөөр хүгжэжэ ябаһанайнгаа ашаар Советскэ Союз США-е индустриальна түрүү зэргэһээнь хойшонь гаргаха юм. Эдэ гурбан зүйлнүүд хоорондоо нягта холбоотой, тиин ами амяараашье, мүн хамтадаашье СССР-эй экономическа гол зорилгые дүүргэхэ бүри һайн эрхэ байдал байгуулна.

***

СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтынгөө шэнэ шатада ороод байһан мүнөө сагай оршон байдалда, Коммунистическэ парти өөрынгөө XX-дохи съезд дээрэ холын болзорой урид хараалһан түсэб зохёохо зорилго табяа һэн. Энэ түсэбэй гол зорилгонууд 1957 оной ноябриин 6-да болоһон СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси дээрэ Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэл соо хэлэгдэһэн байгаа. 15 жэлэй туршада бэелүүлэгдэхэ урид хараалһан түсэбэй ёһоор, СССР-эй промышленностиин гол шухала һалбаринууд продукци гаргалгаяа 2—3 дахин ехэ болгохо, хүдөө ажахын бүхы һалбаринууд саашадаа түгэс хүсэтэйгөөр ургаха гэжэ хараалагдана. Тиин эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэг дэлбэг боложо, совет хүнүүдэй ажабайдалай эрилтэнүүд дүүрэн хангагдаха байна.

СССР дотор коммунизм байгуулха экономическа программа болохо 15 жэлэй түсэбэй таһаршагүй хубинь 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб болоно.

КПСС-эй XXI съездын зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаха 1959—1965 онуудта арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд СССР-эй экономическа гол зорилгые дүүргэхын түлөө совет хүнүүдэй тэмсэлэй шэнэ шатые тодорхойлон харуулна. Долоон жэлэй эсэстэ Советскэ Союз хүн бүхэндэ хүртэхэ промышленна продукциие Баруун Европын эгээн хүгжэнги капиталистическэ оронууд — Англи, ФРГ-һээ ехээр үйлэдбэрилжэ, Европодо түрүү һуури эзэлхэ байна. 1965 ондо долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэдээ, СССР хүдөө ажахын шухала продукцинуудые үйлэдбэрилгөөр, мүн хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-гэй мүнөө үеын хэмжээе үлүү гараха.

СССР-эй экономическа гол зорилгые дүүргэхэ саг болзор, арга боломжо хараалхадаа, США болон Баруун Европын индустриальна талаараа хүгжэнги оронууд хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци үйлэдбэрилхэ экономическа ямар баялигтайб, арга боломжотойб, мүн саашадаа юу хэхэ байһые харааадаа абаха шухала. СССР-эй экономическа гол зорилгые дүүргэхэ болзор гурбан зүйлһөө: СССР-эй, мүн индустриальна талаараа хүгжэнги капиталистическэ оронуудай үйлэдбэриин эхин хэмжээнһээ, экономическа хүгжэлтынь хурдан түргэнһөө, мүрысэжэ байһан оронуудай арад зоной ургалтаһаа дулдыдаха юм. Мүнөө үедэ СССР-эй промышленна үйлэдбэриин хэмжээн США-гэй хэмжээнэй хахадһаань тээ үлүүхэн, тиихэдэ эдэ оронуудай арад зоной ургалта адли шахуу. Энээниие хараадаа абаа һаа, СССР-эй экономическа гол зорилго дүүргэхэ болзор нэн түрүүн манай экономическа хүгжэлтын хурдан темпһээ дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ болоно.

Хүн бүхэндэ хүртэхэ продукци үйлэдбэрилгөөр СССР хурдан темпээр хүгжэжэ байһан туладаа капиталистическэ түрүү оронуудые хүсэхэ болоо гэжэ дээрэ хэлэгдэһэнһээ тобшолол хэгдэнэ. СССР-эй экономико капиталистическэ экономикоһоо бүри хурдан темпээр хүгжэдэг, хүгжэжэшье байна. Манай орон 10—12 жэлэй туршада зуун жэлэйнгээ гээгдэлые усадхаад, гээгдэлһээ хүгжэн дэбжэлтэдэ асари ехэ алхам хээд, өөрынгөө агууехэ туйлалтануудые, сүлөө, бэеэ даанхай байдалые хамгаалжа шадаха хүсэн түгэс социалистическэ гүрэн болоо.

Һүүлэй табан жэлэй туршада СССР дотор промышленностиин продукци үйлэдбэрилгэ 70 процентээр ургаа, тиихэдээ жэл соо дунда зэргээр 11,2 процентээр ургаһан болоно. Тиихэдэнь США-да түрүүшын гурбан жэлэй (1954—1956) туршада промышленна үйлэдбэри 7 процентээр ургаад, энэ хэмжээндээ тогтошоһон байгаа. Һүүлээрнь 1957 оной сентябрьда үйлэдбэринь ехээр хороогдожо эхилээ. «Сэхынь хэлэхэдэ, һүүлэй жэлдэ манай экономико оройдоошье хүгжөөгүй, харин гэдэргээ сухарижа байгаа» гэжэ американска сенатор Джексон мэдүүлээ һэн. Советскэ промышленность «американска промышленностьһаа хурдан түргэнөөр хүгжэжэ», мүнөө үедэ «Советскэ Союзай ургалтын темп манайхиһаа булюу һайн» гэжэ США-да толилогдоһон «Нэгэдэмэл Штадуудтай сасуулагдамал Советскэ Союзай экономическа ургалта» гэһэн элидхэлэй авторнууд мэдэрхэ баатай байна.

СССР-эй арадай ажахын хурдан түргэнөөр хүгжэхын, тиин СССР-эй экономическа гол зорилгые дүүргэхэ болзорые хороохын, хоёр системын экономическа мүрысөөндэ саг болзорые аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхын эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэн гэбэл, материальна үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ, мүн бүхы арадай ажахыда ажалай бүтээсын саг үргэлжын ургалта болоно.

СССР-эй промышленностиин ажалай бүтээсэ 1958 ондо, 1913 онтой сасуулхада, 10 дахин ургаа, тиихэдэ хүдэлмэриин үдэр богони болохо юм. 1940 онтой сасуулхада промышленностьдахи ажалай бүтээсые нэгэ хүдэлмэришэн дээрэ абахада 2,6 дахин, барилгада—2,4 дахин ургаха. 1953 онһоо 1958 он хүрэтэр совхозуудта ажалай бүтээсэ 35 процентээр, колхозуудта—36 процентээр ургаа. 1959—1965 онуудта СССР-эй промышленностьда ажалай бүтээсэ нэгэ хүн дээрэ абахада 45—50 процентээр ургаха, тиихэдэ хүдэлмэриин үдэрэй богони болоһониие хараадаа абабал, нэгэ часай туршада бүри ехэ продукци үйлэдбэрилэгдэдэг болохо юм.

Промышленностьдахи ажалай бүтээсын хурдан түргэн ургалтынгаа талаар Советскэ Союз бүхы капиталистическэ оронуудһаа, тэрэ тоодо США-һаа түрүүлжэ ябана.

Монополистическэ буржуази, тэрэнэй политигууд, үзэлынь баримталагшад Советскэ Союзые хардажа, СССР-эй экономическа гол зорилгые «дэлхэйн революци хэхын, бүхы дэлхэйе эзэмдэхын тула» сэрэгэй базануудые байгуулха, экономическа хүсэ шадалаа бүри ехэ болгохо зорилго гэжэ харуулдаг юм.

Эдэ мэтээр шашалдаха гээшэнь манай экономическа гол зорилгые зүбөөр ойлгохо, хоёр системын экономическа мүрысөөнэй ябаса болон саашанхи үрэ дүнгыень зүбөөр сэгнэхэ ябадалтай огто таарамжагүй. Советскэ Союз экономическа гол зорилгоёо ёһын тэдыдэ табигдаһан зорилго бэшэ, харин социализмһаа коммунизмда шата дамжан орохо шухала эрхэ нүхэсэл гэжэ хараална. Тиигээд хүн бүхэндэ хүртэхэ промышленна, хүдөө ажахын продукци, тэрэ тоодо хүндэ, хүнгэн индустриин тон шухала зүйлнүүдые үйлэдбэрилгөөр индустриингаа талаар хүгжэнги буржуазна дэлхэйн бүхы оронуудые хүсөөд, ахижа гараха зорилгые амжалтатайгаар шиидхэжэ байна.

Уласхоорондын мүнөө үеын байдал ехэ түгшүүрилтэй: империалистнуудай зүгһөө дай үүдхэхэ гэһэн элдэб олон аашанууд хэгдэнэ, буу зэбсэг ехээр үйлэдбэрилэгдэнэ, хүниие олоор хюдаха дайнай аюул тохёолдонхой. Иимэ эрхэ байдалда 1959—1965 онуудта бэелүүлэгдэхэ СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал саашадань байгуулхын, бэхижүүлхын хүсэтэ зэбсэг мүн болоно. СССР дотор байгуулагдаһан, мүн Европа болон Азиин арадай демократиин оронуудта байгуулагдажа байһан социализмда дайн сэрэг хэрэггүй. Энэнь империализмһаа тэрэнэй онсо илгаань болоно. Долоон жэлэй түсэб бэелүүлэгдэбэл дайн сэрэгые һужэрөөгшэдэй урда дабагдашагүй хаалта болохо, мүнөө үедэ дайн сэрэгые зайсуулха арга бии байһан тухай КПСС-эй XX съездын гаргаһан марксистско-ленинскэ заабариин зүб байһаниие шэнээр гэршэлхэ.

Дэлхэйн хоёр системын асари ехэ, түүхын удха шанартай мүрысөөндэ социализм илаха гэжэ СССР-эй, социалистическэ лагериин бүхы оронуудай арадууд гүнзэгыгөөр этигэнэ.

А. АЛЕКСЕЕВ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00931 Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4751.